

Proletari, din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

in sumar:

ore viteze

e 9 000 kilometri pe oră

ordul a fost

dinioară... la sud

u viitor roboții?

IN ATELIER
(Pictorul Gheorghe Belțov)

Citiți in pag. 4-a reportajul:

„ÉTIENNE“ NU RĂSPUNDE

(Destinul unui erou)

**ȚARA
CELOR
TREI
MINUNI**

ANUL XXI

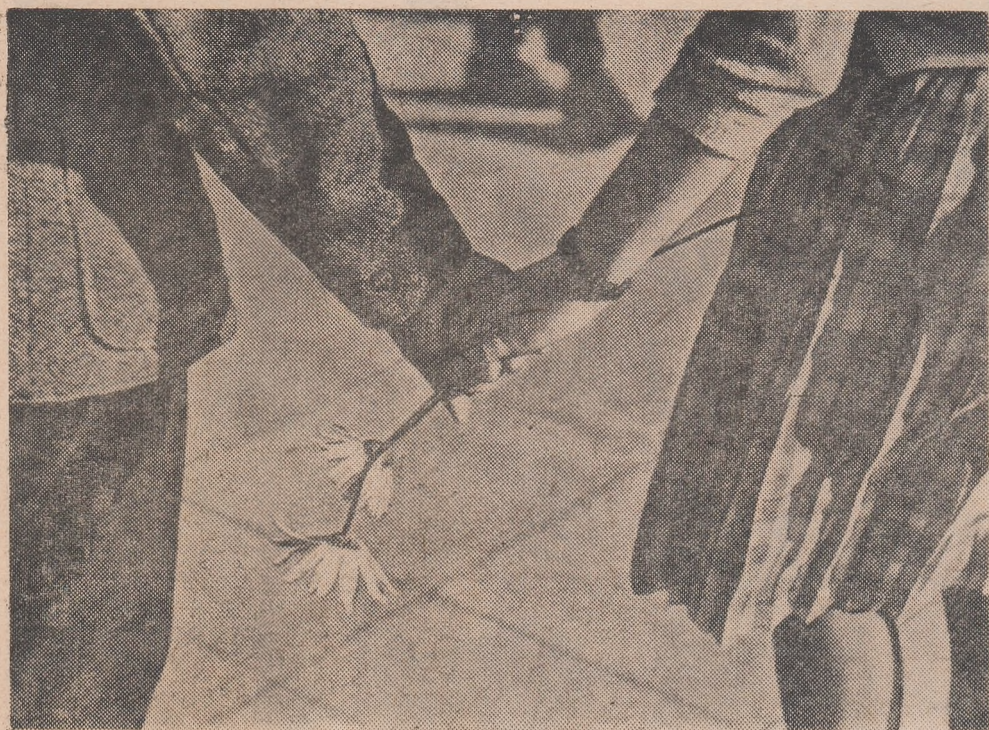
11

(1 043)

12 martie 1965

12 pagini, 1 leu

Lectură în metro

Primii pași în doi

DRAMATURGIE

EDVARD RADZINSKI:

104 pagini despre dragoste

— Fragment —

Între doi tineri care fac cunoștință la cafeneaua „Cometa” se naște, pînă la sfîrșit, o dragoste autentică. Și deși eroina dispăre într-o catastrofă aviatică, ecourile acestei iubiri se vor perpetua în conștiința lui Evdokimov.

O firmă luminoasă: „Cometa, Cafeneaua tineretului”. Interiorul cafenelei. Două mese. La una din ele: Natașa. Pe scaunul de lângă ea — un mic geamantan. Pe geamantan — un buchet de flori, într-o pungă de nylon.

La cealaltă masă: Evdokimov. Și el e singur. Din culise se aude glasul copilăresc al unui poet, care recită versuri. Potetul termină lectura. Aplauze.

Glasul președintelui consiliului de conducere al cafenelei: Supunem discuției versurile și cîntecele tînărului poet începător ș.a.m.d., ș.a.m.d., Kolea Dali. Vrea cineva să ia cuvîntul? Hai, băieți, dați-i drumul!

Natașa (de la masă): Numai două cuvinte. Se poate? Mi-au plăcut foarte mult versurile. Mulțumesc.

Rîsete, aplauze din culise.

Glasul președintelui: Mai ia cineva cuvîntul? Dar ceva mai detaliat... (Tăcere). Ei, băieți! Cine a născut măcar o idee?

Evdokimov: Eu am născut... (Se scoală în picioare). Știți... înaintea mea a luat cuvîntul o fată...

Glasul președintelui: Profesiunea dumneavoastră?

Evdokimov: Ce importanță are?... Continui... Înaintea mea a luat cuvîntul o fată... Cu totul neobișnuită. Mi s-a părut chiar că ea...

Glasul președintelui: Nu înțeleg. Vreți să judecați versurile sau fata? (Rîsete).

Evdokimov: (rîzînd și el): Nu. N-am să judec versurile. Dar fata mi-a plăcut. Asta-i tot. (Rîsete, aplauze).

Vocea președintelui: E clar. Cu ideile n-o scoatem la capăt. Din această cauză propun un scurt intermezzo. Avem printr-o invitație jazul „Tinerete”. Îi dau cuvîntul.

În clipa aceea, din culise se aude glasul unei cîntărețe.

Scena următoare este acompaniată, în întregime, de jazul „Tinerete”. Evdokimov se apropie de masa Natașei, ridică geamantanul și florile de pe scaun și se așază alături de ea.

Natașa (cu răsufierea tăiată). Ia te uită!...

Evdokimov (fără emoție): Bancurile astea le apreciam pe băncile școlii. Credeam că am crescut. Dar se pare că m-am înșelat.

Natașa: Ei, dar n-o luați așa! Trebuie să aveți în vedere...

Evdokimov: N-are nici o importanță. De altfel, versurile erau destul de proaste. Îți plac versurile proaste?

Natașa: Dar poate că le-a scris cu inima curată?

Lumina se stinge încetîșor și numai masa lor rămîne sub raza unui reflector.

Evdokimov: E și asta o părere. După cum se vede, ești o fată simțitoare.

Natașa: Iar dumneavoastră, un tovarăș inoportun.

Evdokimov: Dar dumneata ești totuși încîntată. Fetele frumoase sînt grozav de vanitoase. Din care cauză o să fii toată seara foarte bine dispusă.

Natașa (rîzînd): Sînteți un tovarăș vesel. Apare un tînăr cu o înfățișare de sportiv, bine îmbrăcat. E Vladik.

Vladik (amical): Noroc.

Evdokimov (rece): Salut.

Vladik (descurajat de tonul lui): Nu-i nimic, ne întîlnim mai tîrziu.

Evdokimov: Da, mai bine mai tîrziu. (Vladik pleacă).

Natașa: E o cunoștință de-a dumitale?

Evdokimov: Da, o cunoștință... Cîntă la jazul ăsta. Ești singură?

Natașa: Singură sau nu... Nu-i tot una?

Evdokimov: Nu-i tot una. Mi-e teamă că acuși îți apare partenerul.

Natașa: Fleacuri. Am venit de-a dreptul de la aeroport. Mi-era o foame teribilă. (Făcînd un gest cu mîna). De altfel, nu-i important. Obișnuți des să faceți cunoștințe în felul ăsta?

Evdokimov: Adesea.

Natașa: Nu vă plăcîtișiți?

Evdokimov: Nu... Oamenii mai tineri de două sute de ani cred mereu că-i așteaptă o întîlnire neobișnuită.

Natașa (rîzînd): Sînteți un tovarăș foarte vesel...

VITRINA

Sadoveanu

în limba rusă

În traducerea lui V. Gorbov a apărut la Moscova „Locul unde nu s-a întîmplat nimic” de Mihail Sadoveanu. Volumul cuprinde și alte nuvele și povestiri ale marelui nostru prozator, cărui Iuri Kojevnikov îi închină o avîntată prefață.

Kojevnikov evocă o primă întîlnire cu Sadoveanu în toamna anului 1944, cu prilejul unei serate literare la Facultatea de drept. L-a revăzut cu un an mai tîrziu, într-o perioadă cînd Sadoveanu traducea „Povestirile unui vîntător” ale lui Turgheniev. Kojevnikov l-a întregat atunci dacă a aies această lucrare din cauza pasiunii cinegetice pe care o avea în comun cu autorul ei. Mihail Sadoveanu a răspuns, zîmbînd:

— Nu, nu numai din această pricină... În povestirile lui Turgheniev găsești în-

totdeauna la bază o temă mare, un foarte mare adevăr... Nici nu sînt povestiri, sînt cînturi. Cînturi de bucurie și de minie... Dacă vreți, sînt cînturile unei inimi cîntite, ale unei inimi care marchează deosebirea dintre un om adevărat și ceilalți.

Kojevnikov vorbește cu multă admirație despre munca de creație a lui Sadoveanu, despre strădania lui de a face fiecare amănunt veridic și frapant, de a crea imagini cu adevărat generale, de a sezisa bogăția picturală și sonoră a universului.

Prefațatorul amintește în încheierea entuziastelor sale pagini că „Locul unde nu s-a întîmplat nimic” este cel de al cincizeci și șaselea volum al lui Sadoveanu editat în Uniunea Sovietică.

În curînd, în librării

Cu prilejul aniversării, în mai 1965, a 20 de ani de la victoria asupra Germaniei hitleriste, editurile sovietice pregătesc volume speciale în cinstea evenimentului. Astfel, „Sovetskaia Rossia” va publica lucrarea „Prima și ultima zi”, o culegere de amintiri ale participanților la Marele Război pentru Apărarea Patriei. Așa cum reiese din titlu, este vorba de zilele de 22 iunie 1941 și 9 mai 1945.

În alte edituri vor apărea culegeri de povestiri consacrate luptelor de pe front. Editura „Nauka” va publica volumul „Moștenirea literară”, compus dintr-o selecție de articole, reportaje, carnete de front, extrase din ziarele vremii a căror valoare literară nu a pătît o dată cu trecerea anilor. Lucrarea va prezenta astfel modul cum au participat la război scriitorii. Un index cu numele autorilor va da amănunte biografice despre scriitorii-combatanți.

Desen de L. Filippova

REVISTA REVISTELOR

Clasa muncitoare în literatură

În preajma Congresului scriitorilor din R.S.F.S.R., revista „Literaturnaia Rossia” a inaugurat o discuție pe tema modului cum este reflectată clasa muncitoare, cu preocupările ei, în literatura sovietică contemporană. Articolul inaugural este semnat de Boris Anașenkov și se ocupă de cîteva aspecte ale temei respective.

Autorul articolului încearcă să răspundă la următoarea întrebare: „Ce înseamnă tema clasei muncitoare, ce reprezintă, în general, omul muncii de la mijlocul deceniului al șaptelea din veacul nostru, în ce măsură își înțelege misiunea istorică pe pămînt, cit de hotărît și de constant se dovedește el în îndeplinirea acestei misiuni, în ce măsură coincide soarta lui cu soarta țării... cum se reflectă toate acestea în literatură?”

Căutînd un răspuns la întrebarea de mai sus în operele literare apărute anul trecut, Anașenkov constată un spor de măiestrie în oglindirea acestei teme, ce se evidențiază în limba literară, în selectarea detaliilor, în cizelarea personajelor, precum și în originalitatea subiectului, mai ales în raport cu literatura pe aceeași temă dintre cele două războaie mondiale.

Cu toate aceste succese, literatura consacrată clasei muncitoare mai are încă de îndeplinit — după părerea lui Boris Anașenkov — un șir de condiții pentru a reflecta, la un nivel artistic corespunzător, muncitorul din zilele noastre și rolul lui în societate. Este vorba, în primul rînd, de o sondare mai profundă a mediului muncitoresc, cu scopul de a depăși vechile scheme. Originalitatea trebuie căutată în conflictele și stările de spirit caracteristice acestui mediu, cu trăsăturile ce-l diferențiază și îl apropie de restul societății.

Una din trăsăturile specifice clasei muncitoare în actuala etapă de dezvoltare a societății sovietice este creșterea neîncetată a nivelului ei intelectual. Această creștere este, pe de-o parte, rezultatul extinderii învățămîntului de toate gradele și a celorlalte forme de răspîndire a culturii iar, pe de altă parte, rezultatul pătrunderii ne-

cartea

stăvilite a cuceririlor tehnico-științifice producție. Din acest punct de vedere, rolul va aduce neîndoiește transformări mai spectaculoase, ce vor afecta într-o sură și mai mare profilul clasei muncitoare.

Ținînd seama de toți acești factori, rolul articolului citat consideră că romii împărțite, de fapt, în două mari capitole dintîi — consacrat greșelilor eroilor al doilea revenirii lor pe calea cea bună sînt depășite. Scriitorii trebuie să creeze noi adevăruri despre viață.

NOUȚĂȚI

Discuri literare

În Uniunea Sovietică s-a încetățenit mult metoda editării unor culegeri de pere literare sau de opere complete ale unui scriitor pe bază de abonament. Autorii se înscriu pentru o operă sau altă primesc automat fiecare volum la apăsarea butonului.

De curînd sistemul a fost extins și a se fac abonamente și pentru discuri, o cu înființarea noii case de discuri „Melodia”.

E interesant de semnalat că, în afară de discuri muzicale, „Melodia” va pune în circulație, chiar din acest an, și multe discuri literare, cu texte foarte variate.

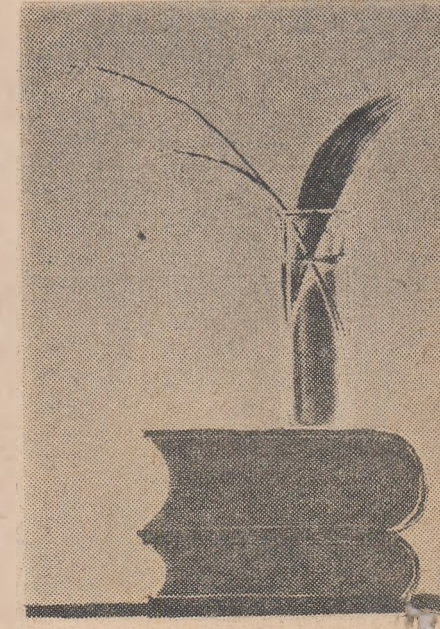
Astfel, se vor face abonamente pe un disc cu povestiri și versuri de Kojevnikovski, în interpretarea autorului, și cum și pentru o serie de compoziții muzicale-literare pe texte de Alexei T. Istoi Eršov, Charles Perrault și alții.

În ciclul „Poetii își citesc versurile” răsuna, imprimate pe disc, vocile lui Antokolski, N. Aseev, A. Ahmatova, C. Bergholtz, S. Marșak, M. Svetlov, K. Siinov, A. Tvardovski, N. Tihonov, I. Ehrenburg și ale unor poeți tineri.

Un alt ciclu de discuri se va întîmpla în „Vorbec scriitorii” și va cuprinde înregistrări din opera lui M. Prișvin, V. Katulov, L. Sobolev, I. Andronikov.

În scurt timp vor apărea discuri cuprinzînd fragmente din romanul „Rugul” scris de K. Fedin, precum și fragmente din „Pămînt desțelenit” citite de Mihail Șerhov.

Casa de discuri „Melodia” își propune de asemenea, să imprime o serie de discuri purtînd titlul general „Portrete literare”. Primul dintre ele va fi consacrat lui Iuri Zim Hikmet. Discurile din această serie cuprind date biografice despre scriitorii respectivi, fragmente de cuvîntări și opere în propria lui interpretare.

Natură moartă

CALATORIND PRIN U. R. S. S.

Uzinele și minele dintre țările dintre țările

Uzinele și minele din țările noastre sunt în plină dezvoltare. În Yakutia fac ca exploatarea să se realizeze în mod eficient. Unul din noile centre ale activității minerale, Aihal, frate mai mic al orașului Mirnii, va începe în curând să-și dezvolte zăcămintele. Situat la 400 kilometri de oraș, are de capitala diamantelor, noul oraș este prevăzut pentru 6000 de locuitori, va fi dotat de un acoperiș din material plastic care-i va crea un microclimat pro-

morial în măruntăie pământului? Mai întâi specialiștii fac să explodeze roca, apoi, cu ajutorul unor dispozitive mecanice cu o capacitate de 6 m³, o încarcă în camioane basculante de 25 de tone și o transportă la uzina de înobilare unde se procedează la „extracția” pietrelor prețioase. Operație care, la rândul ei, e complet mecanizată. Minerul e spart iar apa transportă roca inutilă, la fund rămânând doar diamantele. Desigur, diamantele pot fi „extrase” și cu mina. Mai exact, cu ajutorul razelor X, care le depistează. Operațiunile mecanizate, bazate pe proprietatea diamantelor de a nu putea fi pătrunse de apă și de a adera la substanțele grase, sînt însă mai rentabile.

Pînă acum, uzinele de înobilare a diamantelor nu funcționau decît vara, deoarece iarna gerurile sînt cumplite: minus 50 de grade, uneori chiar minus 60 de

Mașa Ottoro — adevărată fiică a Nordului — n-o înspăimîntă nici gerurile, nici cumplitele furtuni de zăpadă care bîntuie în Yakutia

grade așa încît apa alt de necesară lucrărilor îngheață. Din această cauză s-a trecut la construirea unei noi uzine cu zidurile din aluminiu căptușit cu materiale izolante termice, capabile să reziste celor mai aprige geruri. Va fi cea mai mare uzină de acest fel din lume, aprovizionată de apa râului Ireliah, captată într-un rezervor cu o capacitate de cîteva milioane de metri cubi. Cel mai mare diamant descoperit la Mirnii a fost denumit „Lucezarnii” (Luminosul) și cîntărește 57 de carate, dar specialiștii sovietici sînt de părere că Yakutia va furniza lumii un al doilea „Orlov” — diamant vestit în întreaga lume, cîntărind 194³/₄ carate!

În Yakutia este puțin soare, dar oamenii îi suplinesc lipsa smulgînd subsolului surii scînteietori ai diamantelor. Și, așa cum scîlpirile lor se răsfrîng prin zecile de fațete tăiate de natură sau de mina îndemînată de a meșterilor, tot așa viața căutătorilor de diamante sovietici, activitatea lor de înblinzire a unei naturi aspre și a unui ținut inospitalier se răsfrînge, la rândul ei, prin tot atîtea fațete.

Întreaga regiune se află, de altfel, în pragul unei transformări spectaculoase. Și sînt multe motive de mirare. Cine călătorește cu mașina prin Yakutia poate prea bine auzi șerul spunîndu-i că alunecă pe... diamante. Într-adevăr, afirmația nu-i departe de realitate. Căci, după părerea savanților sovietici, culele muntoase identice cu cele din Africa de Sud unde au fost descoperite bogate zăcăminte de diamante denotă, și în această parte a lumii, unde diferențele de temperatură între vară și iarnă ating uneori 100 de grade, existența de hornuri de diamantifere.

Dar să facem o scurtă incursiune în trecutul regiunii. Prin 1954, geologul sovietic Iuri Habardin, care bătea pe atunci celeagurile Yakutiei, a transmis un mesaj îndat: „Pipa păcii s-a aprins. Tutunul este admirabil”. Ceea ce vroia să însemne Habardin descoperise mult căutatele diamante. Primul horn a fost bolezat „Mir”, de unde și numele orașului Mirnii, iar lemerarul geolog a devenit laureat al Premiului Lenin.

Cum se procedează la extragerea scînteietoarelor „pietre” ce zac din timpuri ime-

grade așa încît apa alt de necesară lucrărilor îngheață. Din această cauză s-a trecut la construirea unei noi uzine cu zidurile din aluminiu căptușit cu materiale izolante termice, capabile să reziste celor mai aprige geruri. Va fi cea mai mare uzină de acest fel din lume, aprovizionată de apa râului Ireliah, captată într-un rezervor cu o capacitate de cîteva milioane de metri cubi. Cel mai mare diamant descoperit la Mirnii a fost denumit „Lucezarnii” (Luminosul) și cîntărește 57 de carate, dar specialiștii sovietici sînt de părere că Yakutia va furniza lumii un al doilea „Orlov” — diamant vestit în întreaga lume, cîntărind 194³/₄ carate!

În Yakutia este puțin soare, dar oamenii îi suplinesc lipsa smulgînd subsolului surii scînteietori ai diamantelor. Și, așa cum scîlpirile lor se răsfrîng prin zecile de fațete tăiate de natură sau de mina îndemînată de a meșterilor, tot așa viața căutătorilor de diamante sovietici, activitatea lor de înblinzire a unei naturi aspre și a unui ținut inospitalier se răsfrînge, la rândul ei, prin tot atîtea fațete.

Ion Butnaru

OBIECTIVE INDUSTRIALE

Pentru înobilarea minerului

La poalele muntelui Kacikanar, în Ural, se construiește un mare combinat de înobilare a minerului. În scurtul răstimp de cînd a început munca pe șantier, un an și patru luni, a fost înălțat un complex cu 44 de obiective industriale. Zilele trecute a fost semnat actul de intrare în funcțiune a primei părți a fabricii de aglomerare, înzestrată cu tehnică ultramodernă. Multe agregate sînt unice. Cităm, astfel, mașina de aglomerare cu suprafața de aglutinare de 200 de metri pătrați, construită la uzina „Uralmaș”, filtrele electrice care asigură epurarea gazului în proporție de 97—99 la sută etc. Puterea instalată a motoarelor electrice cu care-i înzestrată fabrica este de 32 000 de kilowați.

Și acum un scurt bilanț al activității trustului „Kacikanarrudstroii” și organizațiilor subordonate, care au executat pe șantierul combinatului un volum impresionant de lucrări. Adică au excavat și transportat mai bine de un milion de metri cubi de pămînt, au turnat 90 000 metri cubi de beton armat, au montat 22 000 metri cubi de prefabricate din beton armat, 16 500 tone de construcții metalice și 6 500 tone de utilaj tehnologic.

TELECOMUNICAȚII

Telefon în eter

Primul radiofon cîntărea circa trei kilograme. A fost construit în 1957 de inginerul moscovit Leonid Kuprianovici. În 1962, el a realizat un nou model, de dimensiunile unui portțigaret și cu o greutate mult mai mică. Acesta este un aparat realmente portativ.

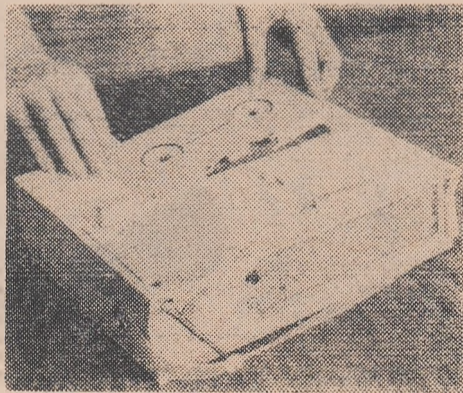
Legătura cu abonatul se realizează după schema: „radiofon — stația radiotelefonică automată — centrala telefonică orașenească — aparatul de telefon”. Pentru ca radiofonul să funcționeze trebuia deci să se construiască pe lângă centrala telefonică o stație radiotelefonică automată. Și, într-adevăr, la Moscova a fost construită o asemenea stație. Detinătorii noului aparat pot comunica acum, prin eter, cu abonații telefonicii oriunde s-ar afla ei: în pădure, într-o barcă în mijlocul râului Moscova, etc. Cum se realizează legătura? De la radiofon semnalul ajunge în eter. De aici este recepționat de stația radiotelefonică automată și transmis centralei telefonice orașenești. După care ajunge la aparatul din locuința abonatului. Se poate realiza, de asemenea, și legătura inversă de la abonat la purtătorul radiofonului sau între două radiofoane, cînd semnalul nu mai trece prin centrala telefonică a orașului. Prototipul radiofonului pentru legăturile din automobil, de pe avion sau de pe nave fluviale a îngăduit lui Kuprianovici să obțină legături pe o rază de 50 de kilometri.

Un număr de întreprinderi sovietice pregătesc acum producerea în serie a radiofonului. Printre ele se numără și uzina moscovită „Kontrolpribor”.

PRODUSE NOI

Combina radio-magnetofon

Uzina de construcții de aparate din Erevan a început să producă combine radio-magnetofon portative cu tranzistori. Ca aspect, noul produs, pe nume „Krungh”, aduce cu o mașină de scris. Aparatul de radio are șapte lungimi de undă, din care cinci sînt scurte. Magnetofonul înregistrează pe benzi standard. Acumulatorul montat în corpul combinei îi asigură o funcționare neîntreruptă timp de opt ore.

Enant, Nylon 7, Ftorlon, Vinitron...

Industria chimică sovietică a realizat o serie de fibre chimice cu calități deosebite.

Fibrele „Enant”, „Nylon 7”, „Ftorlon”, un copolimer fluorat și „Vinitron”, o combinație de nitro-celuloză cu clorură de polivinil clorat, sînt caracterizate de un punct de fuziune mai ridicat, de proprietăți dinamometrice superioare și de o mare rezistență la agenții chimici decît aceea a numeroase fibre cunoscute în S.U.A.

Aceste fibre, informează specialiștii sovietici, pot fi folosite cu succes, datorită însușirilor lor, la confecționarea de costume de protecție și parașute de calitate superioară, destinate zborurilor supersonice, ca și pentru armurile de protecție balistică.

De asemenea, cercetările întreprinse de instituțiile de specialitate sovietice au dus și la realizarea altor fibre sintetice noi, cum sînt „Poliamida 9” și moleculele sulfurate, care amintesc keratină a părului.

Automobile

Uzina de automobile din Ulianovsk începe producția de serie a vehiculului pentru orice teren „U.A.Z.-469”. În raport cu predecesorul său, „G.A.Z.-69”, noua mașină are un motor mai puternic (un plus de 25 C.P.). „U.A.Z.-469” poate transporta o încărcătură utilă de 500 de kilograme. Avînd patru roți motoare, automobilul se poate deplasa ușor și pe drumuri impracticabile ca și pe drumuri vicinale înzăpezite. Într-un viitor apropiat, uzina va începe să producă noi modele de microbuze și mașini sanitare. Prototipurile acestora sînt acum în faza de probă.

Automobilul pentru orice teren model „U.A.Z.-469”.

Noul model de microbuz „U.A.Z.-452 V”.

TRANSPORTURI

Vagoane pentru giganți

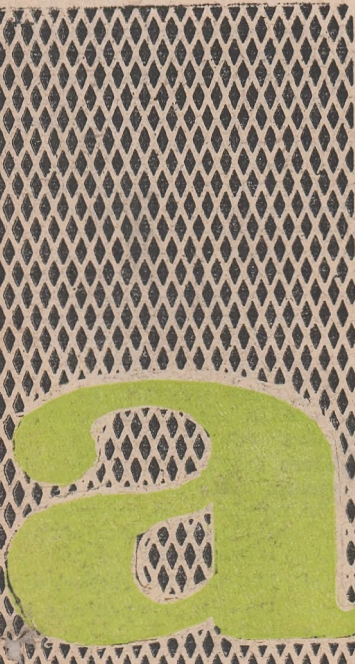
Cîteva știri din presa sovietică anunță: din Zaporojie a fost transportat la Krasnoiarsk un transformator de 170 de tone; un batiu de 123 de tone a plecat din Novokramatorsk spre Bulgaria; Odesa a expediat spre combinatul de îngrășăminte azotoase de la Grodno o mașină de 100 de tone și cu o lungime de 36 de metri; spre Erevan se îndreaptă statorul unui generator fabricat la Leningrad.

Transportarea mașinilor destinate centralelor electrice, a utilajelor metalurgice sau chiar a elefanților pricinuieste totdeauna feroviarilor multă bătaie de cap. Gabaritele necoșuite au impus crearea unui sector special, în cadrul Ministerului căilor de comunicație al U.R.S.S., care se ocupă cu transportul mărfurilor de dimensiuni neprevăzute de standarde. Mai mult, a fost adaptată și o tehnică specială a transporturilor. De pildă, pentru a expedia la destinație turbinele ce urmau să fie montate la hidrocentrala de la Krasnoiarsk a fost format un tren special și a fost organizată un fel de repetiție generală. Machetele în lemn ale turbinelor, în mărime naturală, au fost fixate pe platforme pentru a verifica comportarea lor la o viteză de 80 de kilometri pe oră. Transportul în cele mai bune condiții ale acestor namile de 4 metri înălțime a cerut o serie de măsuri de precauție: înțietatea garniturii față de orice alt tren, pe tot parcursul, studiarea din timp a liniei ferate pentru îndepărtarea cantoanelor prea apropiate de linie sau doborîrea copacilor de care s-ar putea agăța giganții ș.a.m.d.

Inginerii sectorului ce se ocupă cu transportul mărfurilor cu dimensiuni ce depășesc standardele au proiectat un transportor pe măsura acestor mărfuri, unic în lume, cu o capacitate de 400 de tone.

Dar și mărfurile vii creează dificultăți, adesea greu de rezolvat. Un elefant, de pildă, nu poate călători în bune condiții într-un vagon de marfă obișnuit, pentru că suferă de frig și de lipsă de aer. Pentru acești pasageri pretențioși au fost create vagoane cu instalații de încălzire, ventilație și spațiu pentru hrană. De aceste vagoane beneficiază și alte viețuitoare „delicate”: rinocerii, lei, tigri. Și cînd, în urmă cu cîteva luni, printre acești călători exotici s-a numărat un hipopotam, în vagon i s-a instalat o cadă, bineînțeles depășind și ea standardul respectiv.

actualitatea

„ÉTIENNE“ NU RĂSPUNDE

Destinul unui erou

reportaj

Printr-un recent decret al Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., colonelului L. E. Manevici i s-a acordat titlul de Erou al Uniunii Sovietice. Înalta distincție a fost conferită acestui lucrător din serviciul de informații sovietic pentru eroismul și curajul de care a dat dovadă în îndeplinirea unor misiuni speciale încredințate de guvernul sovietic înainte de cel de-al doilea război mondial și în lupta împotriva fascismului. Publicăm mai jos amănunte din viața acestui om cu o existență ieșită din comun.

Era o vreme înabușitoare, prevestitoare de furtună: posturile de radio transmiteau neîntrerupt discursuri turbate; pe străzi mășăluiau batalioane de asasinii cu zvonul la braț iar în piețele unor orașe care se mindreau cu seculare tradiții universitare se ardeau cărți pe rug. Ciurma cafenie a fascismului se rostogolea peste Europa. Dar chiar și atunci, la izvorul secretelor politice și militare ale vrăjmașului se aflau oameni sovietici, căliți, neînfricați și foarte înzestrați care se oferiseră să îndeplinească o muncă extrem de primejdioasă printre dușmani, cu pașapoarte false, biografii ticluite și nume fictive. Cei care le cunoșteau adevăratul nume puteau fi numărați pe degete. Moscova se adresa acestor soldați ai ei cu nume de împrumut. Printre ei se afla și „Etienne“...

În anii premergători războiului un străin elegant, bogat, a început să se facă remarcă într-un mare oraș european. Vasta-i erudiție, cunoașterea la perfecție a economiei și tehnicii, arta de a se comporta în societate i-au dat curind o necontestată autoritate în cercurile de afaceri. Bine înțeles, nimeni nu știa că „industriașul de vază“ care vorbea curent aproape toate limbile europene și era considerat ca un om de-al casei în saloanele celor mai mari fabricanți și bancheri, transmitea regulat la Moscova informații extrem de prețioase despre sporirea efectivelor armatei fasciste, problemele economiei militarizate și activitatea de cercetări în vederea producerii unor arme noi. De mare importanță pentru Armata Roșie erau mai ales informațiile furnizate de „Etienne“ despre aviația militară și industria de război fascistă.

Dar atmosfera politică devenea tot mai încordată și condițiile de muncă ale lui „Etienne“ tot mai grele. El izbutise să scape multă vreme de urmărirea uriașului aparat al contraspionajului fascist dar, într-o bună zi, un străin care-i furnizase niște informații fu arestat. Neputând rezista torturilor, arestatul acceptă să participe la capturarea lui „Etienne“.

La ora și locul stabilite, un „onorabil om de afaceri“ aștepta să se întâlnească cu un „prieten din lumea bună“. Dar „prietenul“ nu veni singur la întâlnire. Așa a fost arestat „Etienne“.

Au urmat închisoarea, chinuțoare interogatorii nocturne, torturi sălbatice. Anchetatorii n-au izbutit, însă, să afle nimic precis, nici chiar naționalitatea deținutului. Și acest om uluitor a rămas o enigmă pentru fasciști. Ei au trebuit să se mulțumească cu afirmația că, după anumite mărturii indirecte, deținutul de „naționalitate străină“ ar fi rus dar „nu s-a putut stabili exact din ce țară venea...“. Etienne n-a denunțat pe nimeni. Tăcerea lui a salvat multe vieți.

Sub pseudonimul „Etienne“ se ascundea colonelul sovietic Lev Efimovici Manevici. Viața lui Manevici a fost exemplară, o viață de luptător comunist.

Manevici s-a născut în 1898, în orașelul belorus Ceausi din regiunea Gomel. Liceul l-a făcut la Geneva, unde fusese dus, de copil, de un frate al lui, exilat politic. În aprilie 1918 Lev Manevici s-a înrolat voluntar în Armata Roșie iar în noiembrie, același an, a intrat în partidul bolșevic. În felul acesta tinărul ostaș roșu de numai douăzeci de ani a fost prins de vălmășagul războiului civil. A luptat împotriva bandelor alb-gardiste, a participat la zdro-

birea lui Kolceak, a fost comisar pe un tren blindat și locțiitor de comandant al secției operative a statului major al Corpului 1 din Caucaz. Ceva mai târziu a avut sarcini de partid la Samara, Baku și Ufa. Cei ce l-au cunoscut atunci își aminteau de el ca de un propagandist talentat, un om cult, convins de cauza pe care o apăra, care știa să vorbească înspirat și înflăcărat. Iakov Nikitici Starostin, președintele Secției raionale de partid din Samara, bun prieten cu Manevici, își amintea, de pildă, că în 1920 Lev Efimovici a repetat legendarul act de eroism al lui Furmanov. A plecat singur și neînarmat în satul unor bașchiri răsculați și i-a convins să depună armele.

În timpul războiului civil, într-un vagon de marfă care transporta ostași roșii, Lev Manevici a întâlnit-o pe studenta în medicină Nadejda Dmitrievna, Nadenka, cu care s-a căsătorit.

Curînd după căsătorie, soții Manevici s-au mutat la Moscova. Lev Efimovici s-a înscris la Academia Militară „Frunze“. La început, tinăra pereche a fost găzduită de familia Starostin. În 1924, Lev Manevici a absolvit Academia. Înzestrat cu calități ieșite din comun, om care cunoștea la perfecție tehnica militară, s-a simțit atras de

țele pe care le poseda au fost de mare folos pentru pregătirea politică antifascistă a luptătorilor tineri care aveau mult entuziasm dar o slabă pregătire teoretică“. Imaginați-vă dar: acest om chinuit de interogatorii luate sub tortură, care părea că-și dădea ultimele puteri ca să nu-și denunțe tovarășii, era nu numai un luptător, ci și un dascăl de luptători.

Moscova a aflat de soarta lui „Etienne“. S-au făcut câteva încercări de a-l elibera, dar fără rezultat. Fasciștii își păzeau bine prizonierul fără identitate. Cîțiva prieteni i-au propus lui Manevici să facă cerere de grațiere. „Nu se cade ca un membru al partidului nostru și un fost comandant roșu să facă o asemenea cerere. Ce exemplu am să dau deținuților politici?“ a răspuns Lev Efimovici. Nici în clipele acelea nu se gîndea la el.

Apoi a izbucnit războiul împotriva Uniunii Sovietice. Deținutul a fost mutat dintr-un lagăr în altul. Mauthausen, Melk, Ebensee... Într-unul din aceste lagăre, profitînd de situația neclară a actelor noulor veniți, Manevici s-a dat drept prizonier, drept colonelul sovietic Starostin. La ce s-o fi gîndit atunci cînd a rostit în fața agenților Gestapo-ului numele prietenului său aflat atît de departe? La încheșările

Pînă astăzi există mulți inși care nu bănuiesc cui își datorează viața.

La șase mai aliații au eliberat la Ebensee, la nouă mai prizonierii au de victorie iar la unsprezece mai cel al a murit. A apucat în orice caz victoriei; părea că în fața voinței lui săși moartea dăduse înapoi.

În ultimele clipe el a șoptit, cu care nu-i mai dădeau de acum ascultării unui tovarăș de baracă, ofițerul so Grant Airapetov: „Nu sînt Starostin „Etienne“. Înștiințează Moscova...“.

A fost înmormîntat în cimitirul Martin-Süd din Linz.

Ne aflăm într-un apartament obștinești din Moscova și discutăm cu Nadejda Dmitrievna Manevici.

— Sigur, îmi scria des, era un om foarte atent. Scrisori frumoase despre o viață deosebită, despre viața, despre fetița noastră. De dragoste... Le păstram pe toate, o vază mare de scrisori. Dar a venit războiul tombrie 1941, evacuarea. Ni s-a spus aveam la dispoziție numai douăzeci de minute, nu puteam lua cu noi decît rîndurile de schimburi. Eu știam, însă, scrisorile lui nu puteau fi lăsate acasă, amintesc cum le-am luat cu vrafal din

Scenă obișnuită în lagărul de la Mauthausen: condamnații la moarte erau însoțiți la locul execuției de o „orchestră“ alcătuită din deținuți de drept comun: asasinii, tâlharii de drumul mare etc. Transportați cu un simulacru de căruță, osîndiții erau spînzurați

cu o coardă de pian, spre a li se prelungea agonia. SS-iștii au executat astfel la Mauthausen 200.000 de oameni, deportați din aproape toate țările Europei. Fotografia a fost făcută chiar de un SS-ist.

aviație. Au urmat din nou studii, de data aceasta la Academia de aviație. Acum zbură mult dar Manevici a ascuns acest lucru multă vreme soției, pe care nu voia s-o alarmeze. Adevărul a ieșit la iveală întâmplător: într-o zi a fost adus acasă înghețat, cu salopeta de zbor ruptă, căci avionul suferise o avarie și pilotul se țirise multă vreme prin zăpadă...

Lev Manevici ar fi putut deveni un pilot excepțional, un mare comandant militar. Dar partidul l-a trimis acolo unde talentul, curajul și cunoștințele lui erau mai necesare. În felul acesta el a devenit un ostaș devotat al frontului secret, invizibil.

Agent al serviciului de informații, el a plecat de câteva ori peste hotare în misiuni speciale. Acțiunea cu o rară stăpînire de sine, cu hotărîre și abnegație.

— Înțelege, e foarte necesar! — i-a spus Manevici soției cînd și-a luat rămas bun pentru ultima oară de la dînsa.

După un timp Moscova l-a chemat pe „Etienne“ dar el n-a mai răspuns. Manevici a izbutit să inspire respect și teamă chiar și temnicierilor săi. Iată cum și-l aduceau aminte niște deținuți politici: „Atitudinea lui în închisoare și cunoștin-

războiului civil? La anii grei, dar în același timp atît de fericiți, din timpul studiilor la Moscova? Cine ar putea-o spune?

Sfîrșitul războiului l-a găsit pe colonelul Starostin în lagărul Ebensee. Diviziile hitleriste de pe frontul de răsărit se retrăgeau dezordonat sub loviturile Armatei Roșii. Dinspre Apus înaintau aliații. Această perioadă nu va fi uitată de nimeni din cei care au trăit-o. Se apropia primăvara victoriei asupra fascismului. Sufiul eliberării începea să se facă simțit pînă și în barăcile lagărelor. Dar colonelul Starostin era pe moarte. Își spuneau cuvîntul anii de temniță și lagăr, torturile, privațiunile nemomenești. Ros de tuberculoză, el mai găsea totuși în dînsul resurse de luptă: era conducătorul organizației antifasciste din lagăr. Și chiar în preajma morții, colonelul și-a salvat tovarășii de la moarte. Fasciștii voiau să-i adune pe deținuți într-o mină, pe care apoi s-o arunce în aer. Colonelul Starostin a aflat asta de la translatorul lagărului, a ieșit afară în cîmp și, în numele tuturor, a strigat gestapoviștilor: „Nu. Nimeni nu intră în mină!“! Glasul lui suna ferm și neclintit deși în zilele acelea el, care avusese cîndva o constituție robustă, de învidiat, ajunsese la 37 de kilograme.

liză și le-am zvîrlit în foc. Pe față și curgeau șiroaie de lacrimi, din soba de chisă ieșeau valuri de fum iar eu ardeam, ardeam, ardeam...

E ușor de închipuit ce greu e de purtat o asemenea convorbire.

— Mi-a rămas totuși, din întâmplare, ilustrată de la el. O trimisese fetiței, Taniei. Ultima pe care am primit-o.

„Tutuși, ai împlinit 9 ani. Te felicităm și trimiț o fotografie de a mea. Să-mi scrie dacă ți-a plăcut sau nu. Să știi că eu n-am nici o fotografie de-a ta. Mă rog, nu-mi trimite. Fii sănătoasă. Te sărut mult“.

O ilustrată obișnuită, caldă, de familie. Numai că nu era semnată. Și nici fotografia nu era. În locul ei, pe verso era cîntecul unuia din vioră.

— Îi plăcea foarte mult muzica și cîntecul bine la vioră. Avea o voință de fier, un caracter de neînfrînt. Și, în același timp, era un om bun, sensibil. Iubea cărțile, florile și copiii. Iubea viața.

Nu demult, Moscova l-a chemat din nou pe „Etienne“. De data asta pentru a-i transmite înalta distincție.

curînd, IV-lea Festival...

Cel de-al patrulea Festival internațional filmului de la Moscova se va desfășura capitala Uniunii Sovietice între 5 și 20 iulie.

După cum anunță zările sovietice, la est festivalul au fost invitați actori, regiști, specialiști și reprezentanți de firme cinematografice din toată lumea. Fiecare ră participantă va putea prezenta un film de lung metraj și unul de scurt metraj. Filmele de lung metraj vor fi vizionate de juriul respectiv în sala Palatului Congreselor din Kremlin, scurt-metrajele în Casa centrală a cinematografului. Ca și în edițiile precedente, cele mai bune filme vor fi răsplătite cu medalii de aur și argint, precum și cu diplome.

Obiectivele și misiunea pe care și-o asumă acest festival sînt exprimate, evident, de însuși cuvîntul său de ordine: Pentru umanism în film, pentru pace și prietenie între popoare! Cu toate acestea, Festivalul nu va însemna numai o confruntare de talente și realizări, școli și spirății, ci va prilejui și reuniuni amicale, întîlniri prietenești între cinești, lezbateri asupra celor mai actuale probleme ale celei de-a șaptea arte.

Cinematografia sovietică nădăjduiește să facă o bună figură la această mare manifestare internațională. După părerea lui Alexei Romanov, președintele Comitetului de organizare a Festivalului, în ultimii doi ani cinematografia sovietică a înregistrat progrese sensibile. Cineștii sovietici vădese o predilecție tot mai marcată pentru teme de actualitate, se apleacă cu tot mai multă grijă asupra lumii interioare a eroilor lor. „Aș dori — a scris Alexei Romanov într-un recent articol — să atrag mai ales luarea aminte asupra apariției unei întregi pleiade de tineri cinești talentați. Filmele acestor tineri exprimă cît se poate de pregnant personalitatea lor, varietatea preocupărilor și a domeniilor lor de cercetare”.

Zinaida Kirienko.
Primăvara nu mai poate să întîrzie...

torului să facă cunoștință cu drumul vieții și al creației unuia dintre cei mai mari maeștri ai muzicii sovietice.

În centrul filmului stă geneza lucrărilor de bază ale compozitorului: concertele pentru pian și vioară, Simfonia a doua, baletul „Gaianeh” și „Spartacus”. Paralel se prezintă datele biografice fundamentale din biografia lui Aram Haciaturian și din activitatea lui pedagogică, muzicală, obștească.

Adevăratul erou al filmului este, deci, opera compozitorului. Muzica lui viguroasă, optimistă determină rezolvarea plastică a fiecărui cadru și dinamica subiectului. Pelicula își atinge astfel scopul de a dezvălui, treptat și convingător, complicatul proces de creare a operelor muzicale, de maturizare a talentului compozitorului, legătura neîntreruptă, vitală dintre creația lui și muzica populară.

Autorii au găsit un procedeu simplu dar sugestiv pentru a vorbi despre lucrările lui Haciaturian. Spectatorii sînt plimbați prin săli de operă și de concert, unde ascultă Simfonia a doua, Concertul pentru vioară, partitura muzicală a baletului „Spartacus”. Galeria interpretilor cuprinde nume ilustre: David Oistrach, Maia Plisețkaia, Kirill Kondrașin, colective ca Orchestra simfonică de stat a Uniunii Sovietice și Filarmonica din Moscova. La pupitrul dirijoral apare descori însuși Haciaturian.

Foarte izbutite sînt episoadele în care autorii fac încercarea îndrăznească de a arăta nașterea ideilor muzicale în conștiința compozitorului, transformarea lor din impulsuri nebuloase în pagini finisate de partitură.

Filmul „Aram Haciaturian” este chemat astfel să sporească, prin mijlocirea limbajului cinematografic, fama muzicii talentatului compozitor sovietic.

Compozitorul Aram Haciaturian

Așa se intitulează o nouă producție a Studioului de filme documentare din Moscova (scenarist N. Loseva, regizor M. Tavrog, operator A. Alvares). Filmul urmărește episoadele principale ale biografiei compozitorului, permițînd specta-

TEATRU

„Pescărușul” peste Ocean

Gloria Teatrului de Artă din Moscova (M.H.A.T.) a devansat cu decenii recenta apariție pe scena lui City-Centre din New York. Regizorii americani de teatru și în special actorii tineri au așteptat spectacolele cu vie nerăbdare.

În America se spune deseori despre un actor ori regizor că e adeptul „Metodei”. Cuvîntul e scris cu literă mare și nu e însoțit de explicații. Cine se interesează de teatru știe că e vorba de sistemul lui Stanislavski. În anii treizeci a funcționat în Statele Unite un admirabil colectiv teatral care a reunit admiratori și discipoli ai lui Stanislavski. Acest teatru a format o întregă pleiadă de talentați regizori de teatru și cinema, ajunși celebrități mondiale. Astăzi, susținătorul și propagatorul „Metodei” este faimosul Actor's Studio.

Regizorul Josuah Logan, care în tinerețe a fost la Moscova elevul lui Stanislavski, a scris înainte de turneul MHAT-ului un amplu articol despre profesorul lui „Fiecare piesă pe care o vedem astăzi pe Broadway ori în afara lui se află într-un fel sub influența MHAT-ului” — a afirmat Logan printre altele. Iar revista „Newsweek” a subliniat că nimeni n-a avut o înriurire atît de puternică asupra teatrului american ca Stanislavski.

După cum se știe, MHAT-ul a mai fost în America — în 1923-1924. Pe vremea aceea artiștii au călătorit cu vaporul. Transportul aerian era abia la începuturile sale. În cei peste 40 de ani care au trecut legăturile teatrului american cu MHAT-ul nu s-au întrerupt. Regizorii și actorii americani aflați în vizită la Moscova au vizionat sistematic spectacolele teatrului, au asistat la repetiții și la lecțiile de la studio. Anul trecut, actorii Anghelina Stepanova și V. Toporkov au fost invitați în S.U.A. să țină prelegeri la Actor's Studio.

Pentru oamenii de teatru americani, turneul MHAT-ului n-a însemnat, de aceea, vizita obișnuită a unei trupe. Ei așteptau din parte-i revelații. Dar au existat și temeri că bariera lingvistică va îngreui contactul publicului cu actorii.

Acum toate temerile au rămas în urmă. Spectacolele MHAT-ului au fost primite cu entuziasm atît de spectatori cît și de specialiști.

S-au înregistrat ecouri elogioase chiar după primul spectacol — premiera „Sufletelor moarte”. Ele au evidențiat strălucita performanță actoricească a actorilor care au dat viață galeriei de portrete gogolienne. Iar după spectacolul „Livada cu vișni”, triumful teatrului moscovit era unanim admis.

Critica americană, care nu și-a precupețit superlativul, a evidențiat în mod deosebit armonia ansamblului. Această particularitate a fost subliniată chiar și de o publicație care are foarte puține contingențe cu arta cum este „Journal of Commerce”. Richard Cook a scris în acest organ al oamenilor de afaceri că „trupa moscovită creează o țesătură densă în care fiecare caracter se împletește cu celelalte, cu atmosfera generală și cu ceva inefabil, numit de unii secretul rus al măiestriei”. Iar Judith Chris a scris în „New York Herald Tribune” că „MHAT-ul este o personificare a ansamblului scenic”.

În încheiere aș vrea să dau un scurt citat — care mi se pare un fel de sinteză a amplelor ecouri americane — extras dintr-o cronică apărută în „Sunday News”: „Această trupă a mai fost în țara noastră purtînd făclia aprinsă de doi reformatori ai teatrului — Konstantin Stanislavski și Vladimir Nemirovici-Dancenکو. Făclia lor continuă să ardă”.

L. Velicianski

New York.

MUZICĂ

Primăvară și turnee

Pentru muzicienii sovietici primăvara a început sub semnul turneelor.

Dirijorul Kirill Kondrașin s-a întors nu demult din Franța, unde melomanii parizieni i-au sosit concertele un eveniment muzical. Dar popasul moscovit al lui Kondrașin e de scurtă durată; el urmează să plece în R.D.G. și Portugalia. După care, în fruntea orchestrei simfonice a Filarmonicii din Moscova, va da un număr de concerte în Anglia, S.U.A. și Canada. Kondrașin are un program foarte bogat, care cuprinde lucrări de muzică clasică vest-europeană și rusă, precum și compozitori moderni. Bine reprezentat e și repertoriul sovietic contemporan: Prokofiev, Kabaievski, Șostakovici, Haciaturian, Șcedrin etc.

David și Igor Oistrach vor concerta, la rîndu-le, în mai multe țări. David Oistrach își va ferma publicul nu numai cu marea-i artă de violonist, el va apărea și la pupitrul dirijoral. Soprana Galina Vișnevskaja și violoncelistul Mstislav Rostropovici se și află în turneu.

Cele două mari sărbători muzicale europene de primăvară: Festivalul de la Viena și „Primăvara la Praga” vor număra printre oaspeții lor Orchestra mare simfonică a Radioteleviziunii sovietice, condusă de Ghennadij Rojdestvenski. Trei reputați soliști își vor da concursul la succesul manifestărilor așteptate cu interes de publicul meloman din cele două capitale: Leonid Kogan, Dmitri Bașkirov și Daniil Șafran.

Membrii cvartetului „Borodin” au în față o lungă călătorie în alt colț al globului pămîntesc: Australia. Iar spectatorii din țara noastră, Iugoslavia, Belgia și Cehoslovacia vor asculta, trei tineri soliști: Valeri Klimov, Nikolai Petrov și Vitali Zak.

Fără cuvinte

PICTURĂ

Sarian — 85 de ani

Există artiști a căror operă este, deopotrivă, un fenomen uimitor de integritate, desăvîrșire și armonie. Un astfel de artist este și pictorul Martiros Sarian, pe care Armenia natală, întreaga Uniune Sovietică, rubitorii artei lui de pretutindeni l-au sărbătorit zilele trecute cu prilejul împlinirii a 85 de ani.

Numele pictorului este frecvent — dacă nu chiar întotdeauna — însoțit de epitetul „însorit”. Acest epitet caracterizează, într-adevăr, cel mai bine creația marelui pictor. De altfel, printr-un ciudat joc al hazardului, însuși numele pictorului semnifică o predestinare. În multe limbi orientale rădăcina „sar” înseamnă galben, strălucitor, însorit. De aceea, încă la începutul secolului, cînd tînărul Sarian era prea puțin cunoscut, poetul rus Maximilian Voloșin se minuna de această potrivire și socotea numele pictorului ca un fel de cuvînt magic care deschide porțile creației artistului.

Toate pinzele lui Sarian, începînd cu primii ani de după absolvirea școlii de pictură din Moscova — peisaje, portrete, naturi moarte — și pînă în momentul de față dezvăluie o mare idee a cărei esență a fost exprimată chiar de artist. El are un autoportret realizat într-o manieră originală, intitulat „Eu sînt soarele!”. Pictorul îl explică astfel: „L-am pictat în așa fel încît nu razele să se reflecte pe față, ci soarele să lumineze dinlăuntru. Căci toate acestea alcătuiesc un întreg: omul — soarele — pămîntul”.

La 85 de ani, pictorul continuă să lucreze cu aceeași tinerească vigoare și cu aceeași mare dragoste pentru pămîntul și oamenii patriei sale. Naturi moarte cu flori, livezi armene în floare renasc mereu pe șevalet în atelierul artistului. O mare lucrare, pe cale de a fi terminată, este uriașul panou destinat decorării noii clădiri a Teatrului de dramă „Sundukian” din Erevan. Panoul — care va avea o suprafață de 155 metri pătrați — este conceput ca un triptic ce immortalizează frumusețile naturii armene.

AERONAUTICĂ

Spre viteze de 9000 kilometri pe oră

Mai sus, mai repede, mai departe!... Aceste cuvinte aproape magice exprimă mai bine decât orice caracteristica principală a dezvoltării aviației, a zborului avântat al omului al cărui vis legendar se perpetuează în forme mereu noi, de la miticul Icar la actualele avioane reactive, de la „Gîndacul” lui Vlaicu la navele cosmice cu echipaj...

Acum, cînd geniul omului a pus primele jaloane solide spre deschiderea drumului cosmic al navelor planetare, dezvoltarea aviației se face și ea într-un ritm tot mai vertiginos, evidențiat în sutele de milioane de călători transportați anual pe magistralele oceanului albastru, în recorderile tot mai dese de viteză sau de înălțime, în creșterea numărului sportivilor pasionați ai zborului.

Fie că este vorba de marile avioane de transport de pasageri, adevărați „giganți ai aerului”, de aparatele cu decolare-aterizare la verticală, așa numita „aviație fără aerodrom” sau de viitoarele aeronave supersonice și hipersonice de pasageri, construcția, zborul și perspectivele evoluției „păsărilor de oțel argintiu” sînt astăzi mai pasionante poate decât oricînd. Să încercăm a le face o sumară prezentare. Mai întii despre...

Giganții aerului

V-ați întrebat vreodată ce simte pilotul unei aeronave cu reacție cînd conduce cu siguranță și măiestrie, pe orice timp, nava cu numeroșii ei pasageri? Ce a simțit, de pildă, pilotul sovietic Barabșov la 15 septembrie 1956 cînd, pilotînd avionul de serie Tu-104 cu numărul 5415, a inaugurat prima linie aeriană deservită de aparate cu reacție? Și, de atunci, sutele și miile de alți piloți de pe liniile aeriene naționale și internaționale care pilotează aparate tot mai perfecționate, mai rapide, mai sigure...

În Uniunea Sovietică, pe rețeaua internă de peste 400 000 km de linii aeriene, plus legăturile regulate cu 30 de țări de pe toate continentele (mai puțin Australia), zboară mii de aparate, majoritatea cu reacție. Cine nu a auzit de celebra familie a aparatelor din seria „Tu” realizate de academicianul A. N. Tupolev! După succesele de tradiție obținute de Tu-104 și turbopropulsorul Tu-114, au urmat curînd aparatele cu mai multe variante Tu-110, precum și Tu-124 dotat cu două motoare economice de tip turboventilator. Colectivul vesnic tânărului academician de peste 75 de ani a realizat recent cel mai nou reprezentant al „familiei”, Tu-134, la care a fost adoptată modernă soluție a montării motoarelor turboventilatoare pe fuselaj, în partea din spate, soluție care asigură pe lângă bune performanțe aerodinamice și condiții optime de liniște în saloanele pasagerilor. Utilizarea avioanelor „Tu” în care zborul cu 900—1 000 km/oră la altitudini de 9 000—11 000 de metri este plăcut și confortabil a intrat în obișnuința călătorilor sovietici. Nu este, însă, mai puțin adevărat că se folosesc pe scară largă și alte aparate ca, de pildă, aparatele cu motoare turbopropulsoare „An-10” și „Il-18”, precum și recentul gigant cvadrireactor „Il-62” la care motoarele sînt montate pe fuselaj, soluție care a dat rezultate atât de bune la avionul francez cu reacție „Caravelle”, primul aparat la care a fost folosită.

Printre giganții capabili să transporte 175—200 pasageri cu circa 900—1 000 km/oră, la altitudini curente de peste 9 km, se

numără — alături de „Tu-114” și „Il-62” — aparatele americane „Boeing” 707 și 727, precum și aparatul „Vickers” VC-10. La aparatele Boeing 727 și VC-10 s-a folosit tot soluția montării motoarelor în partea din spate a fuselajului iar 727 are un motor montat chiar pe fuselaj, imediat sub ampenajul vertical. Toate aceste aparate au aripa și ampenajele în săgeată și puternice motoare aeroreactive.

De la elicoptere la avioane D.A.U. supersonice

Cine nu a admirat zborul elicopterelor, adevărate „libelule” uriașe, capabile să aterizeze în orice regiune, oricît de accidentată sau să se mențină suspendate în aer, la așa numitul „punct fix”? Elicopterele contribuie tot mai des la transportul aerian pe distanțe scurte și în regiuni greu

Zburătoare...

accesibile sau se transformă în macarale zburătoare, fiind de mare ajutor construcțiilor etc.

Performanțele realizate de acest tip de aparate de zbor după utilizarea lor cu motoare cu turbină cu gaze au permis efectuarea de zboruri record, în care se evidențiază îndeosebi aparatele construite de inginerul american Sycorsky și constructorul sovietic Mihail Mil. Astfel, recordul stabilit pe circuit închis de viteză de pilotul american C. Turvey a fost întrecut de B. Anopov și Liudmila Babadjanova care au parcurs, la bordul unui aparat „V-2”, circuitul închis de 100 km cu viteză medie de 264 km/oră, ceea ce a constituit recordul mondial pentru elicopterele din aceea categorie.

Intrucît viteza maximă a aparatelor cu aripi rotitoare este limitată — datorită unor fenomene aerodinamice specifice zborului acestor aparate — la valori de pînă la 400 km/oră iar cerințele transporturilor moderne depășesc apreciabil această cifră, specialiștii au propus construirea de noi tipuri de aparate cu decolare-aterizare scurtă sau la verticală, denumite prescurtat DAS și DAV, capabile să evolueze cu viteze mari, chiar supersonice, în zborul orizontal. În cei aproape opt ani care au trecut de la experiențele efectuate de grupul de ingineri sovietici condus de A. Rafaclianț, care a realizat „turboletul” (turboreactorul zburător), tehnica acestui domeniu a evoluat surprinzător de repede. În U.R.S.S., Franța, S.U.A. etc. au fost create aparate de tip coleopter (cu aripă înclată în care se află fuselajul și cabina

echipajului), avioane cu motoare pivotante (aduse în poziție verticală la decolare) sau cu motoare prevăzute în mod special pentru decolare verticală (așezate în această poziție în interiorul aparatului), în timp ce alte motoare asigură zborul orizontal cu viteze supersonice.

Fantezia constructorilor este, în acest domeniu, de nestăvilit: de la proiectul recentului discoplan (aripa acestui aparat are forma unui disc, ceea ce-i conferă minunate caracteristici aerodinamice), realizat de candidatul în științe tehnice M. V. Suhanov, la aerodina lenticulară, integral în formă de disc, construită în Canada de compatriotul nostru, marele inventator Henri Coandă, cel care în 1910 a pilotat pentru prima oară în lume un avion cu reacție construit în întregime de el.

Moscova — Havana în 1,5 ore?

Presa, nu numai aceea de specialitate, a publicat recent numeroase articole despre eforturile depuse în U.R.S.S., S.U.A., Franța și Anglia în vederea construirii primelor avioane de pasageri supersonice. Amplificarea transporturilor și necesitatea de a se asigura viteze tot mai mari în special pe traiectele intercontinentale, au făcut ca actualele performanțe, (de exemplu Moscova-Havana în circa 15 ore cu „Tu-114”) să nu mai fie satisfăcătoare. Mari colective de specialiști, firmele americane Boeing, North-American și Lockheed, constructorii sovietici conduși, probabil, de Miasîșev și Mikoian, companiile Sud-Aviation (franceză) și B.A.C. (engleză), își dispută în prezent înfișterea în construirea primului avion de transport de pasageri care să evolueze pe magistralele albastre cu viteze mai mari decât aceea a sunetului. Cu asemenea aparate ruta amintită mai sus (circa 11 000 km) ar urma să fie parcursă în numai cinci ore, cu o viteză maximă de 2 500 km/oră.

Despre proiectul sovietic de avion supersonic de pasageri se cunosc încă puține date, dar pornind de la analiza marelui avion supersonic cu patru motoare prezentat la celebra paradă aeriană de la Tușino (1961), se pare că se va adopta în continuare aripa triunghiulară, tot patru turboreactoare în gondole sub aripă și ampenaje de tip obișnuit, în săgeată. Capabile să poarte peste 200 de pasageri cu viteze de peste 2 200 km/oră, la înălțimi curente de 18—24 km, viitoarele avioane supersonice de pasageri care vor circula fără îndoială pe liniile aeriene intercontinentale încă în deceniul al șaptelea al secolului nostru, vor deveni... învechite, în secolul al XXI-lea!

Într-adevăr, potrivit părerilor unanim acceptate ale specialiștilor, printre care se numără și cunoscutul constructor sovietic A. Mikoian, una din direcțiile de evoluție a tehnicii aviației va fi aceea de a „lega” performanțele avioanelor ultrarapide de cele ale rachetelor intercontinentale. Pe drumul spre realizarea rachetei intercontinentale de pasageri un prim pas îl vor constitui, probabil, viitoarele avioane hipersonice capabile să evolueze cu viteze de peste cinci ori viteza sunetului. Primele exemplare experimentale, care au atins 7 000 km/oră la aproximativ 50 km altitudine (s-a atins și 100 km altitudine), deschid calea spre rachetoplanoarele hipersonice propuse de specialiștii sovietici Pokrovski, Artem Mikoian, Jețenkov sau spre avioanele atomice, propuse de inginerul american Ohlinger. Cu un asemenea aparat, capabil să zboare cu 9 000 km/oră la circa 150 km deasupra globului, străbătarea distanței între Moscova și Havana în numai 1,5 ore n-ar constitui o dificultate!

Viitorul aparține aviației marilor viteze. Uluitoarele posibilități de evoluție a tehnicii, îmbinate cu geniul creator al omului care să o stăpînească în scopuri pașnice, își vor spune, desigur, cuvîntul și în acest domeniu.

Ing FLORIN ZĂGĂNESCU,
Candidat în științe tehnice

GEOFIZICĂ

Nordul a fost odinioară... la sud

De la cruciade încoace europenii știu că busola indică nordul. Mai tîrziu știința ne-a învățat că acul busolei indică totdeauna direcția cîmpului magnetic terestru și că Pămîntul, în totalitatea lui, poate fi comparat cu un gigantic magnet ai cărui poli geografici Nord și Sud, se află dedesubtul celor două puncte de pe suprafața terestră numite poli magnetici. Acul busolei se orientează spre cei doi poli magnetici și cum ei se învecinează cu polii geografici — intersecții ale axei de rotație a Pămîntului cu suprafața sa — busola ne ajută în orientare.

Descoperiri recente arată însă: cîmpul magnetic terestru nu rămîne același nici măcar pe durata vieții unui om. Intensitatea lui variază iar polii magnetici se de-

Știință

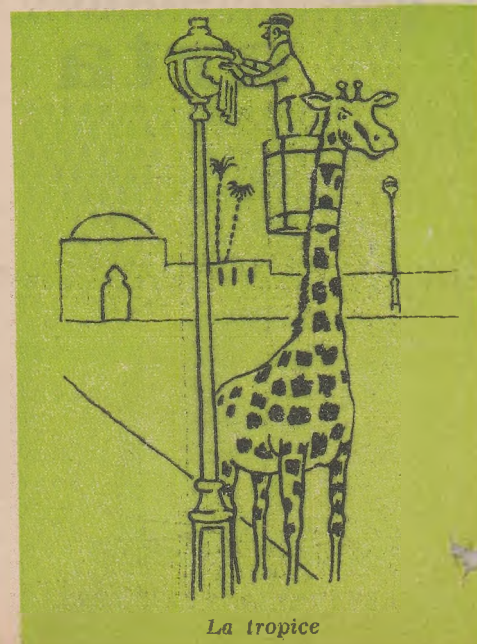
plasează ușor. Pentru a asigura o orientare precisă trebuie deci să se țină seama de aceste fluctuații.

Dar dacă intensitatea și direcția cîmpului magnetic variază astfel în cursul unor perioade scurte, studiul magnetismului remanent al rocilor a dovedit că pe scară geologică variațiile au fost mult mai mari. Se poate, însă, oare trage de aici concluzia: cîmpul magnetic terestru s-a inversat și acolo unde astăzi este Nordul altădată era Sudul? Multă vreme savanții au ezitat să admită acest lucru.

Astăzi, oamenii de știință pot cunoaște cu relativă ușurință direcția cîmpului magnetic terestru într-un anumit moment al istoriei geologice. O seamă de roci — unele lave vulcanice — iau, atunci cînd se solidifică, un foarte slab moment magnetic orientat în direcția cîmpului magnetic terestru. Ele se comportă deci ca niște mici magneti care indică sensul cîmpului magnetic pe vremea formării lor. Lucrul acesta era cunoscut mai de mult. Dar savanții de specialitate au fost extrem de uimiți cînd au băgat de seamă că aceste cîmpuri remanente se orientează spre două direcții de sens opus, adică spre Nord și spre Sud. Pozițiile intermediare — rare — par a se datoră unei deplasări generale a scoarței cum ar fi, de pildă, încă ipotetica deriva a continentelor.

În fața acestei descoperiri, savanții au trebuit să admită că cîmpul magnetic terestru „s-a întors cu susul în jos”, ceea ce puțin o dată în istoria planetei noastre. Concluzia a părut totuși atât de neobișnuită încît mulți oameni de știință au căutat o altă explicație pentru această întoarcere spectaculoasă a cîmpului magnetic terestru. Disputa dintre partizanii celor două direcții de cercetare ar fi putut dura încă multă vreme deoarece, pentru a o soluționa, trebuia dovedit că într-un anumit moment al istoriei geologice toate rocile care se formau luau un moment magnetic de același sens — acest sens fiind acela al cîmpului magnetic terestru din epoca respectivă. Iar pentru a fi absolut concludentă această demonstrație trebuia făcută pe ansamblul globului, în așa fel încît să înlocuiască incidentele locale.

Mulțumită unor metode radiometrice, astăzi se poate face o datare precisă a rocilor. În felul acesta s-a putut dovedi că în istoria recentă a planetei noastre s-au produs mai multe răsturnări totale ale cîmpului magnetic. Situația existentă astăzi durează de un milion de ani. Pînă atunci timp de un milion cinci sute de mii de ani, în afara unei scurte perioade de o sută de mii de ani, polaritatea cîmpului magnetic a fost inversă.

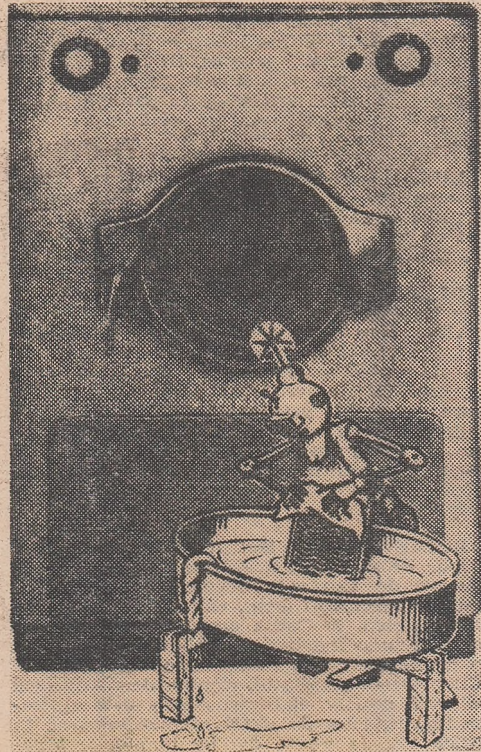
La tropice

AUTOMATICĂ

Au viitor roboții?

În povestirea științifico-fantastică „Kumbi”, Ghenadi Gor descrie o expediție geografică în Lună. În fruntea coloanei pășeste cercetătorul iar în urma lui se înșiră roboți care poartă apa, aerul, alimentele, instrumentele și probele de sol. Roboții îndeplinesc deci rolul băștinașilor care-i însoțeau pe vremuri pe exploratori în ținuturi necunoscute încă. Analogia este dusă atât de departe încât cercetătorul sfârșește prin a simpatiza cu deosebire pe unul din roboți, care nu funcționează chiar perfect, manifestând un soi de lene, — datorită căreia apare cercetătorului și mai „uman”.

Robotul este, de altfel, o figură internațională. Poate fi întâlnit în romane și povestiri, în articole de ziar și de revistă, a eucerit paginile de umor, a devenit actor

de cinema și apare chiar în lucrări științifice ca formă etalon. Fiecare tânăr visează să construiască un robot, chiar dacă acesta ar realiza la început foarte puțin. Progresul este apoi simplu de imaginat: prin perfecționări mărunte, robotul ajunge să fie înzestrat cu mecanisme din ce în ce mai complexe și să funcționeze după un program mereu îmbunătățit, până ce devine universal și atinge o productivitate înaltă, asemenea omului.

Tehnica se conduce, însă, după anumite principii și dispune de posibilități proprii pentru efectuarea unor operațiuni. În nici un caz nu avem de-a face în tehnică cu o copie perfectă a proceselor din natură. Atunci când calul nu a mai putut acoperi nevoile de transport ale societății în dezvoltare, a început elaborarea mijloacelor moderne de transport fără a se imita însă pe plan tehnic principiul motor al calului. Teoretic, există posibilitatea de a se construi un „cal mecanic” perfect asemănător celui viu, dar până și profanul își dă seama că un asemenea cal ar fi fost inutilizabil în practică.

La fel, nici în viitor sarcina tehnicii nu poate consta în imitarea omului prin construirea de roboți. Necesitățile noastre sînt prea variate pentru a fi îndeplinite de un „om artificial”.

Să analizăm câteva din cele mai răspândite proprietăți ale roboților. În general ei sînt prezentați ca niște instalații universale, cu o înfățișare cât mai asemănătoare cu aceea a omului și, prin urmare, făcînd aceleași mișcări. De la bun început trebuie, însă, să spunem că desfășurarea tipic umană a unei acțiuni, determinată de constituția mușchilor și scheletului, organelor de simț și sistemului nervos, ca și de experiența noastră în producție, nu este cea adecvată unei mașini. Mașinile ne oferă cu totul alte posibilități pentru realizarea unei acțiuni, posibilități inaccesibile omului din cauza structurii corpului său.

În al doilea rînd este foarte puțin probabil ca dezvoltarea tehnicii să se îndrepte spre fabricarea unor mașini universale, cînd pînă acum s-a mers pe linia unei specializări mereu crescînde a mașinilor și instalațiilor.

Există anumite experiențe care nu trebuie trecute cu vederea cînd se încearcă a se defini dezvoltarea ulterioară a tehnicii. Ele au arătat că frecvența defectării mașinilor crește o dată cu înmulțirea elementelor, contactelor, pieselor în mișcare, transmisoriilor etc. Iată de ce tendința modernă este de a construi mașini cât mai simple cu putință. Pe de altă parte știm și că o mașină devine cu atît mai complicată cu cît trebuie să fie mai multilaterală. Robotul universal ar fi deci o instalație cu totul neeconomică și ar prezenta foarte puțină siguranță.

Să luăm un exemplu practic. În fabricile de unt și margarină funcționează mașini de ambalare din care ies cuburile gata împachetate. Din cînd în cînd se fac controale pentru a verifica greutatea pachetelor și a regla mașina în cazul unor abateri. În unele întreprinderi acest control se face încă manual de către o muncitoare care ia periodic pachete de probă și le cîntărește. În principiu aceasta este o operațiune care ar putea fi lăsată în seama unui „automat”, fiind vorba de o activitate relativ uniformă. Este oare necesar însă ca, în locul muncitorei, să se folosească un robot care să ia de pe bandă — conform „programului” — fiecare al treilea pachet de unt, de exemplu, să-l pună pe cîntar, să citească rezultatul și să regleze apoi mașina? Această soluție ar fi neeconomică, dat fiind că un dispozitiv automat de control al greutății montat pe bandă este mai ieftin și mai sigur.

Automatizarea producției nu preconizează înlocuirea omului cu roboți care să lucreze la fel cu el, ci studierea procesului de producție, al modului de funcționare, al tuturor instalațiilor și transformarea lor în așa fel ca producția în serie să necesite din partea omului cît mai puțin efort fizic și psihic. Dacă progresul tehnic ar consta numai în înlocuirea oamenilor prin roboți, atunci ar deveni imposibilă și de prisos colaborarea noastră la realizarea progresului tehnico-științific, care ar cădea doar în sarcina întreprinderilor constructoare de roboți. Căile progresului sînt multiple și limitarea lor la o copie a aptitudinilor umane ne-ar abate de la problemele reale care-și așteaptă rezolvarea.

OCEANOLOGIE

Algele: 500 de moduri de utilizare

Utilizarea algelor marine nu este nouă; dar numărul posibilităților lor de valorificare a crescut astăzi pînă la 500. Conținutul lor bogat în substanțe producătoare de gel, capacitatea de a concentra elemente aflate sub formă de urme în apa mării (în special iod), cantitățile mari de săruri minerale și vitamine (A, B și C) sînt principalele explicații a importanței lor economice.

Algele au fost utilizate mai de mult în medicina populară. Astfel, Fucus vesiculosus era recomandată în evul mediu contra tuberculozei și gusei.

În Asia răsăriteană și în unele regiuni de coastă ale Mării Mediterane algele constituie un aliment. În Japonia și China sînt cultivate și comercializate sub numele de „Amanosi” alge roșii din genul Porphyra. În Japonia se consumă anual circa 50.000 tone de alge: vopsite cu verde malahit ele devin garnitură pe lingă pește sau carne; sub formă de praf drag supele și sosurile și, firește, nu lipsesc din ceai.

În agricultură, algele au constituit de secole un important îngrășămint natural.

În ciuda zăcămintelor bogate din Chile, 25 la sută din producția mondială de iod continuă să fie extrasă din alge. Acest element — care se găsește în apa mării în proporție de numai 0,000005 la sută — este concentrat într-o asemenea măsură de alge încît ajunge să constituie 1 la sută din cenușa lor.

Cele mai importante substanțe obținute

din alge sînt, însă, polizaharidele producătoare de gel.

Agar-agar este denumirea comercială a unui produs uscat obținut din alge roșii, care se dizolvă în apă clocotită și prin răcire, la circa 42°C, se întărește sub formă de gel. Ca mediu de cultură pentru microorganismele de toate felurile, agar-agarul a devenit indispensabil în biologie și medicină. Deși s-au făcut multe încercări, nu s-a putut obține încă un produs care să-l poată înlocui. O serie de alte utilizări ale agarului ilustrează însemnătatea sa: în industria alimentară, el înlocuiește pectina din diversele jeleuri, limpește berea și vinul; în cosmetică, intră în componența emulsiilor și bazelor pentru creme; în industria textilă, servește la apreat, etc. În Uniunea Sovietică s-au construit mari instalații de producere a agarului în insula Sahalin și pe coasta Mării Negre.

A jele brune dau nu mai puțin cunoștințe alginate. Aceștia sînt săruri ale acidului alginic, descinzînd tot din polizaharide și posedînd proprietăți diferite după metalul care a intrat în compoziția lor. Alginatii alcalini sînt inodori, incolori și insipizi și formează soluții dense care nu se solidifică la frig. Alginatii metalelor grele sînt insolubili, plastici în stare umedă și rezistenți cînd sînt uscați. Din ei se fabrică linoleum și imitații de piele. Alginatii mai servesc ca lianți, la fabricarea coloranților submarini insolubili, la impregnarea fibrelor artificiale, ca izolatori în construcții, în industria cosmetică și farmaceutică și în multe ale domeniului.

INVENȚII

Pentru toate gusturile și împrejurările

Unul din pavilioanele Expoziției realizărilor economiei naționale a U.R.S.S. adăpostește 700 de exponate realizate de inventori din Leningrad: mașini-unelte și aparate, mecanisme noi, dispozitive, scule, utilaje. Multe din ele sînt destinate marelui public.

FIZICĂ

Ce știe raza roșie

Laserele nu mai sînt o noutate. Ele pătrund mereu în alte domenii și de multe ori capătă aplicații dintre cele mai neașteptate. Pe baza generatorului molecular a fost realizat, de pildă, un ceasornic cu o precizie extraordinară: în zece

în curent electric. Pierderile de energie în acest proces sînt de-a dreptul infime.

Dar raza roșie știe și să „deseneze” cu îndemînare și ușurință pe aliaje tari. Pînă și diamantul, etalonul durității, i se supune fără să „crienească”. Cunoșcînd

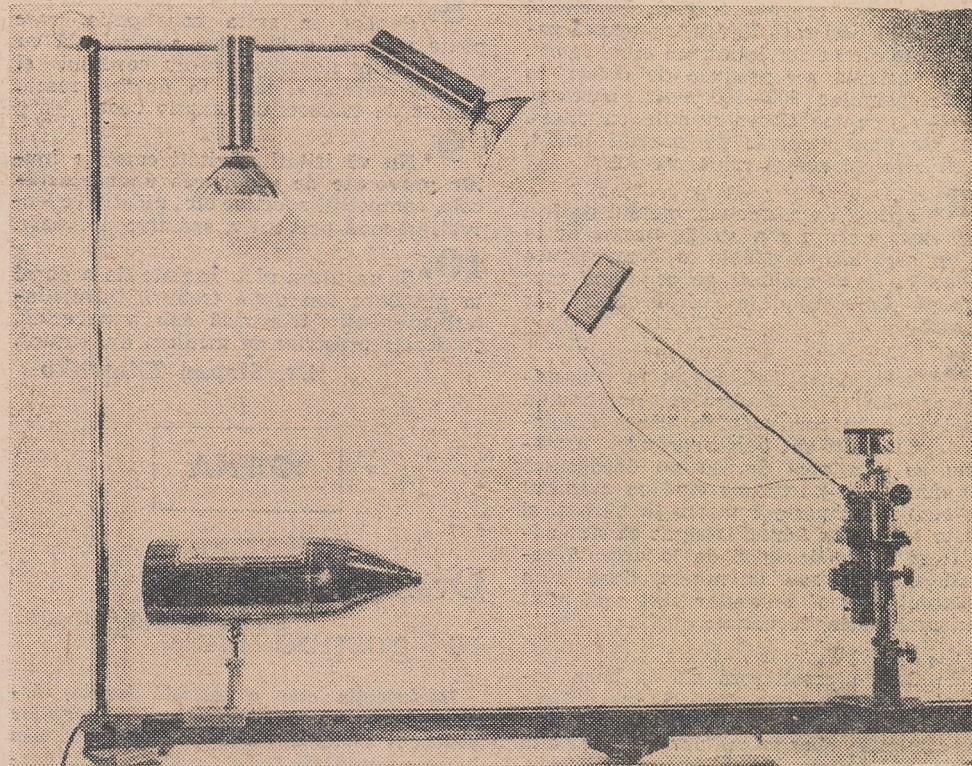
scuterul „Tula-200”; șasiul e tubular, sudat. Costul: aproximativ 400 de ruble.

Undița telescopică e o surpriză pregătită pescarilor de un colectiv condus de B. Litvinenko. Noua unealtă pescărească e formată din șase tubulețe cu pereții subțiri. Cînd tubulețele intră unul într-altul arată ca un creion. Undița, lungă de 175 cm, cîntărește 100 de grame. La nevoie poate fi folosită drept cange.

Ce aduce nou aparatul electric de bărbierit „Leningrad”? El poate fi alimentat de la rețeaua de curent alternativ sau de la o baterie de lanternă. În ce privește rezultatul bărbieritului, inventatorul aparatului „Leningrad” pretinde că el poate fi comparat cu un brici.

Vînătorii, pescarii sau pur și simplu îndrăgostiții de natură admiră motorul de barcă „Strela”. Acest motor de 2 CP asigură o viteză de 10 km pe oră. El cîntărește numai 10 kg și e, deci, ușor transportabil.

Nu lipsit de interes e și pulverizatorul electromagnetic cu ajutorul căruia pot fi vopsite repede și bine tot felul de obiecte. Același pulverizator servește și la împrăștierea de insecticide în livezi, locuințe etc.

mii de ani el va putea greși cu numai o secundă. Laserul gazos, folosit ca teodolit, arată cu o precizie maximă direcția de trasare a tunelurilor lungi.

Și acum câteva din ultimele utilizări ale fasciculului de lumină. Generatoarele cuantice pe bază de semiconductori, realizate recentă a Institutului de fizică al Academiei de Științe a U.R.S.S., sînt portative și de zece de ori mai economice decît cele cu rubin. De asemenea, tot în U.R.S.S. s-a găsit posibilitatea transformării inverse a energiei razei de lumină

acestea, Institutul de cercetări în domeniul mașinilor-unelte așchietoare din U.R.S.S. a elaborat un proiect de mașină-uneltă cu comandă cu program în care generatorul cuantic a înlocuit cuțitele de pînă acum.

În sfîrșit, modelul din fotografia noastră arată principiul realizării de comunicații în Cosmos cu ajutorul razei de lumină care are ca sursă un generator cuantic cu semiconductori pe bază de arsenură de galiu. Alimentarea întregului sistem se face de către baterii solare.

Cu ajutorul unei aparaturi electronice complexe, oamenii de știință studiază biocurenții ochilor și creierului.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Ce trebuie să știe bolnavul de angină pectorală

Afecțiune a arterelor coronare, al căror calibrul s-a îngustat din pricina aterosclerozei, nemaifiind astfel în stare să procure un debit de sânge (și deci de oxigen) suficient mușchiului cardiac, angina pectorală se manifestă prin accese dureroase, extrem de violente, în regiunea inimii. Spalma de moarte care însoțește criza dureroasă face din această boală, cu simptome atât de caracteristice încât poate fi diagnosticată cu ușurință chiar de către un profan, o obsesie chinuitoare pentru orice coronarian. Iată de ce însemnările de față nu-și propun să descrie semnele obiective și subiective ale anginei pectorale, nici tratamentul medicamentos în-deobște cunoscut de către cei în cauză. Scopul lor, așa cum și titlul articolului îl arată, este de a da coronarienilor câteva reguli de igienă care, respectate cu strictețe, pot contribui la prevenirea acceselor anginoase.

1. În primul rând evitați orice excese în activitatea fizică, intelectuală sau psihică care pot provoca o criză. Pe stradă mergeți cu pași rari, fără a transporta pachete grele care cer inimii un efort sporit. Cum accesul se produce de obicei în timpul primilor 200—300 metri parcurși, opriți-vă pe loc câteva minute cu câteva zeci de metri înainte de această limită, după care vă puteți relua mersul.

2. Evitați, de asemenea, mersul pe frig sau vânt, precum și trecerile brusce de la o temperatură înaltă la o temperatură coborâtă. Dacă umblați pe o vreme rece purtați îmbrăcăminte caldă, dar ușoară.

3. O importanță deosebită în prevenirea crizelor coronariene o are menținerea unei greutate corporale în limite fiziologice. Cântăriți-vă deci periodic, urmărind ca greutatea dvs. să nu depășească un număr de kilograme egal cu numărul de centimetri peste 1 metru la bărbați și peste 104 cm la femei. Desigur că sînt admise și unele derogări de la această regulă în plus sau în minus, după cum sistemul osos și muscular sînt mai mult sau mai puțin dezvoltate.

4. Cum ateroscleroza stă la baza anginei pectorale, impuneți-vă respectarea unui regim alimentar care, pe de o parte, să combată obezitatea, iar pe de altă parte să nu conțină alimente indigeste. Eliminați din alimentație grăsimile animale, înlocuindu-le cu grăsimi vegetale (în-deosebi ulei de porumb care scade colesterolul din sânge). De asemenea, nu consumați alimente bogate în colesterol, cum sînt viscerele (creier, ficat, rinichi etc.), care conțin între 100—400 mg colesterol la 100 g, gălbenușul de ou și brînzeturile grase. În general, nu consumați mai mult de 25—30 g grăsimi pe zi. Reduceți consumul unor alimente excitante sau picate, cum sînt cafeaua și ceaiul, care pot crea condițiile declanșării unei crize de angină pectorală. Evitați abuzul de alcool.

(Dar e bine să se știe că ingestia unor cantități mici de țuică, rom, coniac sau whisky suprimă accesul de angină !).

5. Deși nu s-a putut dovedi cu certitudine acțiunea nocivă a nicotinei asupra vaselor coronariene, totuși efectele vasoconstrictive ale tutunului ne determină să vă sfătuiam a renunța cu desăvîrșire la fumat.

6. Pentru îmbunătățirea circulației sîngelui, vă recomandăm gimnastica suedeză, care se va face dimineața, în ședințe scurte, precedate — cel puțin la început — de administrarea unei doze de nitroglicerina.

7. Este interzisă practicarea sporturilor care necesită alergarea. Sînt permise în schimb: călăria, ciclismul, vînațoarea la șes, eventual vîslitul. Călătoriile cu trenul sau autobuzul sînt permise, cu condiția de a evita aglomerația.

8. Pentru a evita constipația, care poate provoca o distensie abdominală cu repercusiuni negative asupra cordului și vaselor coronare, luați în fiecare seară, înainte de culcare, un laxativ ușor.

9. Nu vă iritați! Evitați emoțiile inutile provocate de vizionarea unor spectacole, competiții sportive etc., utilizînd eventual, în mod preventiv, sedative nervoase.

10. Și un ultim sfat. Înainte de a porni la plimbare sau după treburi, întrebuițați preventiv trinitrină sau papaverină, în dozele prescrise de medicul dv. curant.

Dr. Stepan Titarenko

IGIENA

Dezinfecția în gospodărie

Dezinfecția este o metodă foarte răspîndită de „neutralizare” a germenilor patogeni pe cale fizică sau chimică. Din marele număr de mijloace utilizate în dezinfecție există unele, destul de simple, care pot fi aplicate — și trebuie neapărat aplicate în anumite situații — în orice gospodărie :

FRIGUL are o acțiune inhibitoare asupra multor microbi, de aceea această metodă se întrebuițează pe scară largă la conservarea alimentelor de tot felul. Mulți microbi însă — mai ales cei sporogeni — sînt foarte rezistenți la frig (și chiar la congelare). Experiențele au arătat că ei nu pot fi distruși chiar la temperaturi de —180°C.

FIERBEREA timp de 20—30 de minute în apă simplă sau — mai bine — în apă cu sodă este un excelent mijloc pentru dezinfecția rufoilor, îmbrăcămîntei, veselei de mîncat și de băut, instrumentelor chirurgicale precum și a obiectelor de sticlă sau porțelan.

SPĂLAREA CU APĂ CALDĂ are o mare valoare dacă este făcută conștiințios. Podeaua, cimentul, baia, closetul pot fi dezinfectate foarte bine prin spălare cu apă caldă la care se adaugă săpun, sodă și, eventual, o substanță dezinfectantă.

RAZELE SOLARE au o acțiune bactericidă mai ales datorită razelor ultraviolete. Razele ultraviolete artificiale pot fi, de altfel, și ele întrebuițate la sterilizarea apei.

Dintre substanțele chimice cele mai întrebuițate sînt :

VARUL CLOROS (sau clorura de var) care trebuie folosit într-o concentrație optimă pentru a fi activ : se pun 1000—1500 g praf într-o găleată și se toarnă la început puțină apă, amestecînd pînă se formează un „aluat” gros. Apoi se subțiază, adăugînd cîte puțină apă, și se amestecă mai departe pînă se obține o pastă moale. În sfîrșit se toarnă restul de apă pînă la 10 litri, pentru a se forma o suspensie omogenă.

Varul cloros se descompune repede la lumină și căldură, de aceea va fi păstrat la loc uscat și întunecos. Soluția de var cloros își pierde eficacitatea după circa 20 de ore de la preparare.

APA OXIGENATĂ are o acțiune dezinfectantă slabă. Se întrebuițează foarte frecvent în afecțiunile cavității bucale.

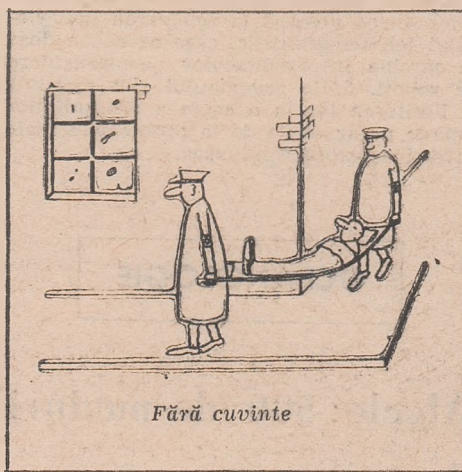
CLORAMINA se găsește la farmacia sub formă de tablete de 0,50 g. Pentru dezinfectarea mîinilor și a instrumentelor se folosește soluția de 5‰ (10 tablete la 1 litru de apă). Pentru spălarea plăgilor și al cavităților ; 2—6 comprimate la 1 litru de apă. Pentru gargarisme și spălături vaginale : 4 comprimate la 1 litru apă.

ALCOOLUL etilic 70% are un efect bactericid mai puternic decît alcoolul farmaceutic 90%. Alcoolul nu are nici un efect asupra sporilor și virusurilor, în schimb oprește foarte bine dezvoltarea microbilor.

CREOLINA este activă în soluție de 5—10‰. Utilizarea ei este în prezent limitată la dezinfecția closetelor.

VARUL NESTINS este un dezinfectant destul de bun, comod și ieftin. Se folosește stins cu apă în proporție de 1 kg var la 5 litri apă.

Dr. M. I. Speranski

Fără cuvinte

TERAPEUTICĂ

ASTMUL ȘI.. MUZICA

Specialiștii în boli respiratorii au propus recent o nouă metodă de tratament al astmului bronșic.

După părerea lor, o bucată muzicală cîntată la clarinet sau alt instrument de suflat constituie un procedeu excelent de stimulare a funcțiilor pulmonare. Capacitatea respiratorie crește, respirația devine mai profundă, mai amplă, ceea ce contribuie la calmarea crizelor acute de astm și chiar la vindecarea treptată a astmului cronic.

Muzicienii care cîntă la instrumente de suflat suferă foarte rar de astm, au plămîni sănătoși și mușchii toracelui foarte dezvoltați.

În concluzie, ar trebui recomandat astmaticilor să învețe să cînte la flaut sau clarinet!

Poșta medicului

MARIANA S.-București : 1) „Cremele de noapte” sînt de fapt impropriu denumite astfel, deoarece în general în timpul nopții nu se recomandă menținerea cremei pe față. Pielea trebuie lăsată liberă pentru a nu-i stînjini respirația și celelalte funcții normale. În genere, crema se aplică seara după curățirea tenului și se lasă pe față 1/2—2 ore după care se șterge. 2) Vă interesează părerea noastră ? Vă vom răspunde printr-o istorioară foarte valabilă la cei 17 ani ai dv. Se spune că Venus și Minerva își disputau premiul de frumusețe. Venus întîrzie mult în fața oglinzii pentru a se „drege” cu farduri în timp ce Minerva se mulțumea pentru a căpăta roșeață în obraji, să facă după exemplul lacedemonienilor o plimbare pe jos care îi dădu o splendidă culoare naturală. Se pare că înțelepciunea Minervei a biruit !

MIOARA-Iași : Vă recomandăm masajul și automasajul. Despre masaj am publicat un articol detaliat în nr. 24/1964 pe care, ca abonată a revistei, desigur că-l aveți. Automasajul pentru membrele inferioare se poate face pe segmente sau pe toată lungimea lor. Masajul segmentar începe de obicei cu laba piciorului, după care urmează masajul gabei, al genunchiului, coapsei și șoldului. Masajul membrului inferior se va face prin manevre aplicate de jos în sus, de la călcîi și degetele piciorului pînă peste șold. În cazul cînd vă grăbiți puteți aplica aceste manevre pe ambele membre inferioare, lucrînd simetric — cu o mînă pe un segment și cu cealaltă mînă pe segmentul pereche. Veți putea executa cel mai bine automasajul din poziția stînd în picioare. Pentru a obține efecte de durată practicați cel puțin 10—12 ședințe pe serie, repetate cîteva luni. Încercați să faceți și un sport adecuat — de pildă ciclism.

OLGUȚA DÎRDOAIA-Oșești (Iași) : Desi vă vom dezamăgi, trebuie să v-o spunem deschis : singura soluție este operația și nu aveți motiv să vă temeți de ea. Complicațiile pot fi foarte neplăcute. Deci curaj și succes !

LILIANA P.-Zimnicea. Ați uitat un lucru esențial : să ne comunicați vîrsta. Nu cumva e vorba de tulburări de menopauză ? Ați făcut un metabolism bazal ? Dar alte analize ? Vă rugăm să reveniți.

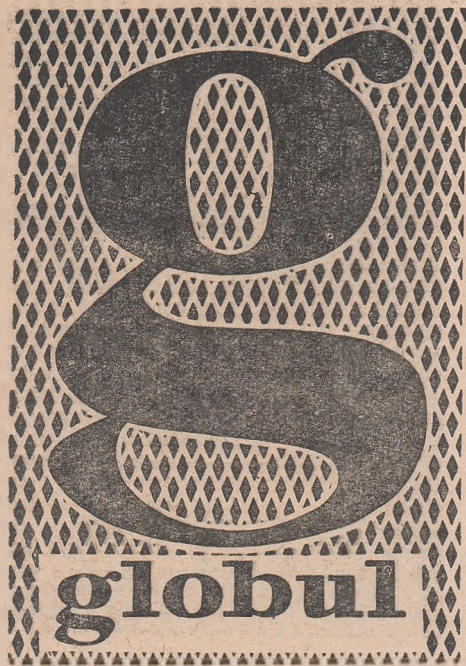
GIAMINI N. — Onești : 1) Evitați alimentele indigeste, condimentele, băuturile alcoolice, care influențează evoluția afecțiunii dv. Puteți folosi (uneori cu succes) lăptișorul de matcă (energovital). Încercați un tratament cu Gerovital H3 fiole și drajeuri, care dă adesea rezultate foarte bune. Celelalte tratamente uzuale probabil că le-ați făcut. 2) Medicamentul despre care ne scrieți nu a intrat încă în „faza comercială” fiind deocamdată studiat pe loturi experimentale.

BODIE IOAN — Brașov : 1) Credem că e vorba de tulburări nevrotice, dar ca la orice durere de cap este nevoie de avizul mai multor specialiști (ochi, O.R.L., neurolog, internist etc.). 2) Colita cronică e o afecțiune care trebuie îngrijită cu răbdare prin regim și medicamente. 3) Puteți întrebuița biotina. Cît privește rezultatul, rămîne de văzut dacă el va fi pozitiv. 4) Dimensiunea nu e un impediment, cum de altfel ați constatat și, în orice caz, la vîrsta dv. nu mai este, practic, nimic de făcut.

Ing. MARIAN G. — Craiova : Vă mulțumim pentru aprecieri. Considerăm că v-ați analizat bine și că emotivitatea dv. exagerată poate cauza, într-adevăr, neplăcerile pe care ni le descrieți. Faceți un tratament cu fortifiante nervoase : stricinină 1%, în doze crescînde, hexafofosfat, vitamina B₁, hidroterapie (dușuri reci alternate cu dușuri calde, ședințe de 5—10 minute) și preparate hormonale : madiol, testosteron, stieranabol.

M. I. BELA — Timișoara : Trebuie să faceți neapărat un control la un specialist neuro-psihiatru. Se prea poate ca toate tulburările pe care le acuzați să aibă o origină nervoasă. Dat fiind că ați făcut o serie de tratamente uzuale, nu ne rămîne decît să vă indicăm această cale.

N. R. : Răspunsurile la rubrica „Poșta medicului” se dau în ordinea primirii scrisorilor. În cazuri excepționale, cei care doresc să li se răspundă direct prin poștă sînt rugați să anexeze timbrele pentru francarea adresei de răspuns. Răspunsurile în revistă au însă prioritate asupra celor prin poștă.

GAMBIA

Un stat
foarte tânăr

În Africa de vest, pe un teritoriu de 10.500 de kilometri pătrați, se întinde Gambia, cel de-al treizeci și șaselea stat independent de pe continentul african. Țara e ca o fișie dreaptă de la est spre vest, de-a lungul fluviului cu același nume. Lățimea fișiei, care are o lungime de 350 de kilometri, nu depășește 40 de kilometri.

Deși este una din cele mai mici țări din Africa, Gambia are o istorie bogată, furtunoasă. Estuarele fluviului Gambia au fost cunoscute chiar și de fenicienii, cartaginezii și romani. În 1651 prințul Kurlandei a întemeiat aici o colonie. La ordinul lui, 160 de kurlan-dezi s-au stabilit în Gambia dar, neputând suporta clima, au murit unul după altul. Au urmat apoi portughezii și englezii care căutau „țara de aur”, după care s-au ivit aici negustorii de sclavi, Gambia devenind unul din centrele importante ale comerțului cu sclavi. Apoi multă vreme Gambia a fost un obiect de rivalitate între Anglia și Franța; pînă la urmă au avut câștig de cauză englezii.

Colonialiștii au transformat țara într-o plantație de arahide. Gambia produce 80—90.000 de tone de arahide pe an; recolta este aproape în întregime exportată. Se mai cultivă apoi, pe suprafețe restrînse, cocotieri, mei, orez, sorg și porumb. În agricultură, extrem de rudimentară, predomină micile gospodării. Principala sursă de muncă este și astăzi ramura de baobab călită la foc.

Industria este practic inexistentă, dacă facem abstracție de micile mine de huiță și de câteva întreprinderi de decorticare a arahidelor. Din această pricină Gambia trebuie să importe tot ce consumă, începînd cu chibriturile și săpunul și sfîrșind cu produsele alimentare.

Învățămîntul public se află într-un stadiu embrionar. Circa 90% din populație este analfabetă. Țara nu are nici un institut de învățămînt superior.

Asistența medicală se află de asemenea, într-o situație deplorabilă. Gambia aproape că nu are medici. De aceea nu-i de mirare că bintuie tot felul de boli, între care paludismul, tuberculoza și lepra. Cei aproape 300.000 de locuitori ai țării, în cea mai mare parte negri sudanezi, sînt astfel lipsiți de cele mai elementare posibilități de a se apăra împotriva acestor cumplite boli. Se spune că în 1943 președintele Roosevelt a petrecut câteva zile în Gambia și în acest scurt răstimp a contractat paludism.

După cel de-al doilea război mondial, mișcarea de eliberare națională din țară s-a intensificat, luînd un caracter de masă. Faptul s-a datorat constituirii partidelor politice: Congresul musulman din Gambia, Partidul unificat și Partidul progresist al poporului. În urma unei lupte grele, consecvente și susținute, poporul Gambiei și-a putut dobîndi în cele din urmă independența.

G. Iakovlev

Pățaniile unui explorator

CAMBODGIA

Țara celor trei minuni

Cambodgia este o țară cu multe lucruri originale, uimitoare.

O șosea îngustă ne poartă spre junglă. Copaci înalți, falnici își împletesc coroanele bogate spre a feri pămîntul de respirația fierbinte a soarelui. Dar cînd, foarte rar, razele fierbinți pătrund prin împletitura verde, fremătătoare a frunzelor și în jur izbucnesc brusc scînteii multicolore, ne simțim parcă într-o lume feerică, de basm și așteptăm săvirșirea unei minuni.

Și, într-adevăr, minunea se întîmplă. În fața ochilor se ivește templul cu cinci turnuri Angkor-Vat. Basoreliefurile de pe fiecare piatră a grandioasei construcții, marele număr de sculpturi mărturisesc uluitoarea istorie a unui popor străvechi. Dacă vreodată ar dispărea toate izvoarele care vorbesc despre trecutul țării, templul Angkor-Vat ar fi deajuns pentru a reconstitui amănunțit viața materială și spirituală a strămoșilor cambodgienilor de astăzi. Această originală istorie în piatră

cu apa zăpezilor topite din munți. În acest răstimp nivelul apei e mare și fluviul se revarsă, inundînd mari suprafețe. Dar și cu acest prilej, Tonle-Sap îi scapă din multe nenorociri pe locuitorii Cambodgiei. Acest afluent lat ia cu sine o mare parte din apele dezlănțuite și le trimite în Marele lac, transformat atunci într-un fel de lac de acumulare. Iar cînd în munții Tibetului încetează topirea zăpezilor și fluviul intră în vechea-i albie, nivelul apei în Marele lac e mai mare decît în Mekong și Tonle-Sap își revarsă din nou apele în fluviu. Fenomenul se petrece în noiembrie. După ce descrește, Marele lac fertilizează aproape jumătate de an ogoarele țăranilor, dăruind recolte bogate.

Într-o zi, pe șoseaua Phnom Penh-Sianukville, un nou port al țării, am fost prinși pe neașteptate de o ploaie torențială. Pînă atunci cerul fusese mereu senin, albastru; deodată, însă, totul în jurul nostru s-a învăluit într-o piclă sură și a

Dansatoare cambodgiene

este o operă remarcabilă. Dar cu toate că străvechiul templu din junglă are o vechime de aproape nouă veacuri, el e cunoscut în lume relativ de puțină vreme.

Din cîte știm noi numai în basme există riuri care își schimbă cursul la lovitura unei baghete magice. Dar în Cambodgia acest fenomen e o realitate. În fiecare an, cam pe la mijlocul lui noiembrie, Tonle-Sap, unul din cei patru afluenți ai puternicului fluviu Mekong, își schimbă cursul. „Serbarea întoarcerii apelor” este un spectacol pitoresc și plin de fast. Locuitorii din Phnom Penh, capitala Cambodgiei, se adună pe mal. La un moment dat se ivește un palat plutitor, împodobit sărbătorește, pe care se află oficialitățile din Cambodgia. La un gest simbolic al capului familiei regale, supunîndu-i-se parcă, riul încremenește în loc. Apoi, după un minut, două, el își îndreaptă apele înapoi, în sens invers.

Fenomenul e ușor de explicat. Șase luni pe an Mekongul e alimentat din belșug

început să toarne cu găleata. La drept vorbind, nici nu părea a fi o ploaie. Era un fluviu care curgea vertical, un torent compact de apă din pricina căruia acoperișul „Moskvici”-ului nostru s-a îndoit. Din fericire, avalanșa de apă care se prăvălise brusc din cer a încetat la fel de brusc cum a apărut.

— În natură totul e rațional — mi-a spus mai tîrziu tînarul medic cambodgian Hon Pa. Șuvoaiele de apă care răscolesc cu putere pămîntul îl curăță de toate impuritățile. Dacă nu s-ar produce acest fenomen am lupta mult mai greu împotriva numeroaselor boli care bintuie pe la noi.

„Cultura milenară extrem de bogată și natura nespuse de generoasă sînt două minuni ale Cambodgiei. Dar a treia minune, care m-a uluit și mai mult, este poporul ei dirz, mîndru și clocotitor de viață.

Lia Osipova

COLUMBIA

Patria cafelei și a smaragdului

Eram trei și am avut noroc: șoferul nu ținea să ne dovedească cu orice preț cum știe să frizeze și era un ghid exce-

lent. Înaintam încet prin oraș. Străzile Bogotei sînt un amestec ciudat de epoci și stiluri: de la vile ale foștilor granzi spanioli pînă la zgirie-nori care înlocuiesc vechile căsuțe.

În partea de sud a orașului se află un cartier cu vile elegante și spațioase, înconjurate de parcuri. E liniște și aer curat. Acum se construiesc aici vile noi. „Orașul, care se sprijină pe ramificațiile Cordilierilor, se dezvoltă spre sud” — pretinde un pliant turistic. Dar numai spre sud?

După o jumătate de oră de mers pe șosea, spre răsărit, ajungem în preajma unui gard lung de sîrmă ghimpată care încinge (spre a apăra sau a izola — e greu de spus) cartierul San Carlos. Îndărătul unui mare deșert verde se înalță două coline sure, dezolante, presărate cu căsuțe

cenușii de lemn. Acum vreo doi ani locuitorii fără adăpost din Bogota au pus stăpînire pe aceste coline și și-au durat case.

Orașul se dezvoltă dar nu numai spre sud. El crește cu o viteză amenințătoare. Să fie de vină natalitatea prea mare? Nicidecum. Dintr-un milion trei sute de mii de locuitori ai capitalei numai 13 la sută sînt localnici. Restul sînt fugari veniți din alte regiuni. Chiar și publicațiile oficiale trebuie să recunoască că oamenii aceștia sînt mînați spre capitală de „nă-

In piața principală din Tunja (Columbia)

dejdea de a găsi condiții mai bune de trai și de teama de violență, din cauza căreia locuitorii satelor suferă de aproape cincisprezece ani”. Dar găsește ei oare în capitală ce caută? Publicațiile oficiale socotesc că viața le e în afară de orice pericol, deși se știe că în fiecare oră la Bogota se comit două jafuri sau asasinat.

Dar cum stau lucrurile cu a doua cauză a migrațiunii, cu speranța în condiții mai bune de trai? „Cei care se stabilesc la Bogota — recunosc tot pliantele turistice — dau de niște condiții asemănătoare cu cele din care au plecat, dacă nu ținem seama de clima blîndă”. Și statisticile, necruțătoare, confirmă acest adevăr. Jumătate din locuințele Bogotei nu corespund unor cerințe elementare de igienă.

Așadar, țara care produce cea mai bună cafea din lume și e o mare exportatoare de banane, țara care se află pe primul loc în lumea capitalistă în extracția de smaragd, care ocupă locul cîinci în extracția de platină, locul opt în extracția de aur și locul nouă în extracția de petrol nu-și poate rezolva nici una din cele mai puțin complicate probleme. De ce?

De ce? Motivul e același ca și în celelalte țări latino-americane: nici petrolul, nici bananele și nici platina Columbiei nu sînt proprietatea ei.

„Indiferent cum ai călători spre Bogota — pe șosea sau pe calea aerului — în primul rînd vezi Monserrat. O colină înaltă, cu vegetația abundentă, ce este deopotrivă un loc sfînt și principalul punct de atracție al Columbiei. Pe creasta colinei se înalță o bazilică: biserica sfințului patron Monserrat.

După numai o sută optzeci de secunde cu telefericul ajungem sus, la 3152 de metri. Aerul e atît de rarefiat încît e foarte greu de respirat. Turisții străini se grăbesc. Se aude un țâcănit continuu de aparate fotografice și zumzetul camerelor de luat vederi iar suvenire de prost gust dispar în gențile de voiaj ale femeilor.

În fiecare an, aproape un milion de vizitatori urcă pe Monserrat. Jumătate cu telefericul. Dar restul?

De patru secole locuitorii din regiunile învecinate și din cele mai depărtate ale Columbiei urcă pe jos în grupuri, cu familia sau de unul singur dealul sfînt. Încep să urce în zori, mulți desculți iar unii în genunchi. Se cațără pe Golgota Columbiei, rugîndu-se la fiecare din cele douăsprezece opriri ale lui Hristos. Suie, încredinșînd cerului neazurile și speranțele, cerînd sfințului ocrotitor milă sau minuni.

O poteacă îngustă duce spre versantul sudic al colinei. Femei cu pălării negre cu boruri late, trase pe ochi, oferă răcoritoare și dulciuri. Din birturile întunecoase se înalță șuvițe subțiri de fum. Miroase a cartofi prăjiți și carne friptă. Ceva mai jos, într-o poiană, se află o colibă. Doi tineri joacă „texas”. De la o depărtare de 15—20 de metri trebuie să nimerescă cu o piatră netedă, șlefuită, în alta care conține, probabil, pucioasă. Răsună o explozie înăbușită, surdă și ecoul ei se rostogolește deasupra unei ripe adînci către colinele învecinate, după care se stînge sub norii joși.

„Explozia surdă m-a trezit din visare. Un tînar nimerise țînta. Alături, în biserică oamenii cerseau îndurarea sfințului Monserrat. Era timpul să coborîm.

O sută optzeci de secunde în minusculul vagon al telefericului și am ajuns jos. Ne aflăm în Bogota, la periferia orașului. Aceleași străzi murdare, aceiași oameni, înfășurați în tradiționalele ruane de lînă și aceiași copii pe care abia îi văzusem sus, în virful colinei, ingenuchiați în fața statuii lui Hristos...

V. Nizski

DIMENSIUNI

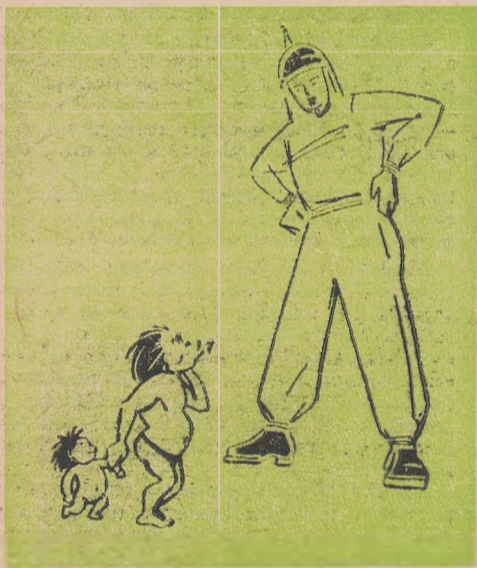
Un nou Guliver
în țara uriașilor

Antropologii au descoperit de multă vreme „o tendință seculară” de creștere a înălțimii medii a pământienilor. Buzuindu-se pe scheletele găsite în Bretania, antropologii francezi au calculat că bărbații epocii de piatră n-ar fi măsurat, în medie, decît 1,59 metri, iar femeile, 1,51 metri. În epoca bronzului, înălțimea medie a locuitorilor de pe actualul teritoriu francez ar fi fost de 1,62 metri, iar către sfîrșitul Evului mediu ar fi ajuns la 1,64 metri. Fapt cert este că un bărbat de înălțime mijlocie din vremea noastră cu greu poate îmbrăca armura unui cavaler medieval considerat, la vremea lui, ca un om care putea inspira groază prin simpla lui apariție.

În timpul Revoluției franceze, pentru a fi înrolați în armatele care au învins la Valmy coaliția monarhilor europeni, tinerilor recruți li se cerea o înălțime de 1,54 metri.

Antropologii italieni sînt și ei de părere că soldații din legiunile Romei măsurau, în medie, 1,60 metri. Petrarca vorbește despre Dante ca despre un bărbat impunător, deși se știe că autorul „Divinei Comedii” măsura 1,63 metri.

Astăzi francezii au o înălțime medie de 1,68 metri, italienii de 1,67 metri. În ceea

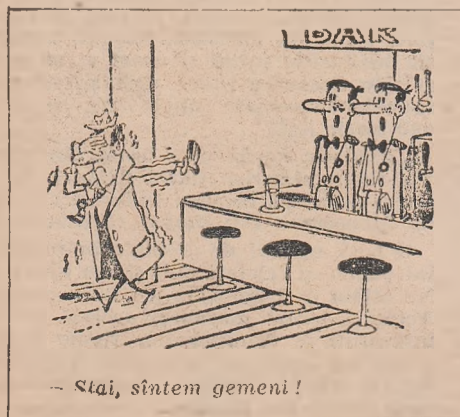

ce privește locuitorii țărilor nordice, aceștia își păstrează avansul pe care l-au avut întotdeauna față de meridionali. În Suedia, înălțimea medie este de 1,77 metri, în Norvegia 1,77, în Olanda 1,75, în Danemarca 1,74 metri, iar în Anglia, Elveția și Germania occidentală de 1,73 metri. În U.R.S.S., în ultimii 30—40 de ani înălțimea medie a crescut cu 3—4 centimetri.

Dar tendința seculară a creșterii înălțimii medii n-a fost o tendință uniformă. Au existat perioade cînd s-au înregistrat scăderi ale înălțimii medii; arhivele militare franceze și vest-germane cuprind date din care rezultă scăderile înregistrate în anii celor două războaie mondiale și în anii imediat următori.

O explicație unanim acceptată a acestor fenomene nu există încă. Fără îndoială, îmbunătățirea alimentației și, îndeosebi, creșterea ponderii proteinelor de origine animală a jucat un rol important. Dar au existat, probabil, și alți factori nu mai puțin importanți, printre care descreșterea mortalității infantile și desființarea treptată a muncii copiilor. Sportul a adus și el o contribuție care nu poate fi neglijată.

Dar viitorul? Tendința seculară, dacă poate fi vorba de o tendință seculară, va continua să acționeze așa cum a acționat și pînă acum; factorii care o determină vor continua să-și manifeste influența. Va deveni, deci, globul nostru acea „țară a uriașilor” pe care a vizitat-o Guliver? Perspectiva nu pare prea verosimilă și, în orice caz, nu apropiată. Un antropolog suedez Hulterantz, a stabilit că în țara sa înălțimea crește cu 0,9 milimetri anual. Aceasta înseamnă că în anul 2000 înălțimea medie a suedezilor va fi de 1,81 metri.

— Stai, sîntem gemeni!

Zăpadă de... martie

PERIPEȚII

Alarmă la graniță

Cele ce urmează sînt extrase din însemnările unui grănicer sovietic de pe coasta Pacificului.

„În dimineața aceea de început de iarnă rafalele de vînt alungară devreme negura și semnalizatorul Leonov putu desluși limpede conturul golfului, hangarul pentru bărci și stivele de lemne pregătite pentru iarnă.

Dar ce se întimpla acolo, pe țarm? Cu mișcări ritmice, de parcă ar fi făcut niște plecăriuni adînci, cineva se bălăcea în apă. Leonov telefonă ofițerului de serviciu, raportînd că cineva pătrunsese în golf, în apropierea farului și face cu mîinile niște gesturi neînțelese, apoi cotrobăiește ceva printre lemne și din nou se repede la apă.

S-a dat alarma. Un grup de ostași, cu carabinele încărcate, porni în direcția golfului. Aproape de locul cu pricina se afla un crîng de cedri unde ostașii se opriră. Puteau vedea fără să fie văzuți.

Și văzură! De după o stivă de lemne se ivi o matahală roșcovană, un urs cît toate zilele, care se îndreptă tacticos spre țarm, se ridică pe labele dîndărăt și, așezîndu-se în valuri pînă la mijloc, își vîri laba dreaptă din față în apă. Stătu așa un minut sau două, după care o smulse din apă și și-o repezi spre țarm. La aer scîlpi ceva argintiu și pe țarm căzu... un pește. Apoi încă unul și încă unul pînă se adunară vreo douăzeci. Atunci pescarul improvizat făcu calea întoarsă, își ridică prada de pe jos, și-o aranjă pe laba stîngă, strîngînd-o grijuliu le piept și porni în două labe spre lemne. Acolo zăbovi cîteva minute apoi o porni din nou spre apă, pentru a o lua de la capăt.

Acest du-te-vino dură vreo două ore după care, fie că obosise, fie că era mulțumit de rezultatul activității sale, „înfractorul” o luă agale spre dealuri. Dar în următoarele cîteva zile reveni și-și reluă îndelnicirea. Apoi dispăru.

În ascunzătoarea lui Moș Martin grănicerii au găsit vreo 50 kg de pește din care s-au ospătat cu poftă.

CURIOZITĂȚILE JUSTIȚIEI

Precedent cu bastoane

Anglia este, poate, singura țară din lume care nu are un codice de legi. Pentru a se

pronunța, judecătorii se călăuzesc fie după precedente, adesea foarte vechi, fie pur și simplu după bunul simț.

De curînd și-a terminat pedeapsa un pasionat al fotbalului. Fusesse arestat pe stadion în clipa cînd își exprima indignarea cu voce tare folosînd, cum se spunea în procesul verbal, „expresii dintre cele mai tari”. Judecătorul s-a arătat un adevărat Solomon. Timp de un an vinovatul a trebuit să se prezinte în fiecare sîmbătă la ora cinci p. m. (în această zi și la această oră încep în Anglia meciurile de fotbal) la comisaratul de poliție unde era reținut pentru două ore și apoi lăsat liber. În felul acesta el a fost lipsit, timp de un an, de spectacolul favorit. Dacă condamnatul ar fi îndrăznit să nu se prezinte la comisaratul la ora fixată el ar fi fost învinuit de abatere de la hotărîrea judecătorească, lucru ce se pedepsește grav.

O întîmplare similară s-a petrecut și în primăvara anului trecut cînd un pașnic cetățean englez a pătruns, în stare de ebrietate, într-o bodegă. Judecătorul l-a condamnat la interdicția de a consuma băuturi alcoolice timp de trei ani. La prima abatere ar urma să fie întemnițat pe termen de un an. Dar, se spunea în hotărîre, învinuitul nefiind bețiv, scopul pedepsei este de a-l învăța să se poarte cuviincios și nu de a-l dezobșnui să bea, așa încît în zilele de sărbătoare i se îngăduie să dea pe gît un păhărel. Cu condiția, însă, să ceară în prealabil aprobarea în scris a organelor polițienești.

Aceste două cazuri, trecute în anele justiției, sînt considerate jurisprudențe și de acum înainte pe baza lor se vor putea lua hotărîri anologe. Anularea unei jurisprudențe se poate face numai printr-o hotărîre a parlamentului.

Dar iată ce se poate întimpla cînd avocații dezgroapă jurisprudențe vechi, neanulate:

În fața instanței se afla un hoț recidivist prins asupra faptului. Procesul părea o simplă formalitate, căci nimic nu pleda în favoarea acuzatului; dimpotrivă, toate probele erau împotriva lui. Acuzatul asculta posomorît rechizitoriul dar, deodată, se ridică și aruncă la picioarele judecătorului o mînușă veche. Avocatul lămuri că clientul lui e atît de indignat de învinuirea nedreaptă ce i se aduce, încît cere „judecata divină”, bazîndu-se pe un precedent din secolul al XIII-lea care prevedea în asemenea cazuri un duel cu bastoane între învinuit și judecător... „Bastioanele sînt pregătite, domnule judecător, — continuă avocatul, — sînteți așteptat!”

Judecătorul a preferat să controleze valabilitatea jurisprudenței. Și s-a convins că a existat, într-adevăr, un caz asemănător, rămas neanulat pînă-n zilele noastre. Drept care acuzatul a fost eliberat iar avocatul, care a avut grijă să convoace o armată de reporteri, s-a ales cu celebritate și cu numeroși clienți.

Desigur, parlamentul s-a grăbit să anuleze această reminiscență medievală. Cine știe, însă, dacă în arhive nu zac și alte precedente străvechi care așteaptă să fie descoperite de vreun avocat întreprinzător?

G. Kali

DE PRETUTINDENI

Bator înseamnă voinic

Nesfîrșite-s stepele de dincolo de Baikal. Stepa îndrăgește călăreții. Imensitatea ei invită parcă să fie străbătută în goană

Micul campion cu murgul lui favorit.

ne bună. Și într-adevăr, acolo, în regiunea Cita, caii iuși și călăreții încercați sînt un spectacol firesc. Și totuși... există unul neobișnuit.

Căci Bator Rabdanov are numai zece ani. Încă acum cinci ani, cînd cei de-o seamă cu el se jucau cu cai de lemn, Bator nu se știa să încalce cai în carne și în oase și să facă plimbări prin stepă. La opt ani Bator a cucerit titlul de campion al districtului național Aghinsk-Buriat iar la zece ani a luat parte la concursul republican al călăreților de la Ulan-Ude.

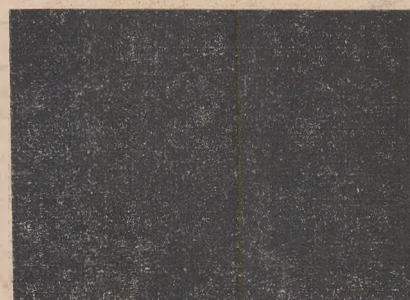
EVOLUȚIONISM...

Scurtă istorie
a ceasului

Oamenii au așteptat cu nerăbdare apariția primelor ceasornice. Dar ele erau departe de a fi perfecte, căci începeau să funcționeze abia după ce ieșeau din găoace, creșteau și prindeau puteri.

Și mai anevoioasă era oprirea primelor ceasornice. Pentru aceasta se cerea: a) să le sucești gîtul, b) să le jumulești, c) să le fierbi și d) să le mîninci. După care trebuia să aștepți ieșirea din găoace etc. a noilor ceasornice.

Apoi a fost inventat ceasul solar. Dar și acesta suferea de un defect capital: nu funcționa în timpul eclipselor de Soare. Cîți greci antici au întîrziat la întîlnire din această cauză! Privind mai atent desenul veți observa disperarea îndrăgostiților antici surprinși de întuneric...

(După „Nedelea”)

(Continuare în numărul viitor)

Poșta redacției

GHEORGHE BUREȘTEANU — Fălticeni: Am primit poezia intitulată „Tinărul tractorist”. Intrucit, însă, nu publicăm decât arareori versuri, vă sfătuim a o adresa unei publicații literare.

ELENA I. LUPU — Drajna de Jos, reg. Ploiești: Încercați să vă adresați ziarului „Știința tineretului” care, poate, va fi în măsură să vă satisfacă dorința.

LUIGI ZURINI — București: Citiți răspunsul dat mai sus tovarășului Gheorghe Bureșteanu.

TEODOR ȘIPOȘ — Petroșani: Adresați-vă forurilor de resort.

DUMITRU PEDA — București: Dorința v-a fost satisfăcută. Citiți „Veac nou” nr. 9/1965 în care, în pag. 3, am publicat un articol despre turismul „Moskvici-408”.

STAN ALDEA ȘI VIRGIL LUPȘA — Hunedoara: Actualmente Raj Kapoor turnează un film în culori intitulat „Sangam”, în care e vorba de destinul a trei prieteni din copilărie: Sundera, un biet orfan (Raj Kapoor), Radhi, fiica unui ofițer în rezervă (Vijaiantimala) și Gopala, fiul unui avocat celebru (Rajendra Kumar).

L. PETCU — Timișoara: Ne pare rău, dar nu vă putem satisface cererea intrucit problema nu intră în preocupările noastre.

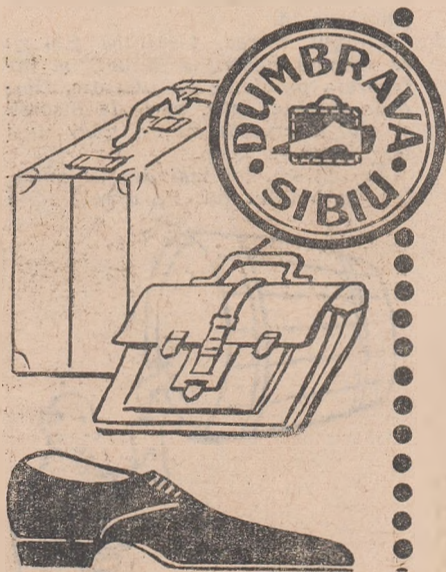
PETRU ȘUVĂGĂU ȘI ION BARBEȘ — Mocerș, reg. Banat: Ne bucură cuvintele de apreciere la adresa revistei noastre. În ce privește petrecerea concediului de odihnă în străinătate, trebuie să vă adresați agenției regionale „O.N.T.-Carpați” care vă va informa asupra condițiilor și va face demersurile trebuincioase.

ABONAȚI-VĂ LA

„Veac nou”

Prețul abonamentului: **pe 12 luni 40 lei,**
pe 6 luni 20 lei,
pe 3 luni 10 lei.

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

CEREȚI
ÎNCĂLȚĂMINTEA
ȘI ARTICOLELE DE
MAROCHINERIE

DUMBRAVA

produse de
întreprinderea

13 DECEMBRIE-SIBIU

Soldări sezoniere

Între 15 februarie — 15 martie 1965 are loc în întreaga țară o reducere de 20—30% a prețului la numeroase sortimente de îmbrăcăminte, încălțăminte și țesături specifice sezonului rece.

În condiții avantajoase, cu reduceri de preț substanțiale, se pot cumpăra mărfuri de sezon:

- Paltoane din stofă pentru femei și bărbați
- Rochii, fuste și taioare din stofă, raglane și canadiene
- Ghete și bocanci
- Stofe de palton și costum, ciorapi și multe alte articole de calitate și în sortimente variate.

Nu pierdeți prilejul!

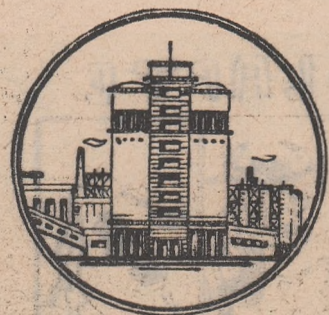
Au mai rămas doar 3 zile în care vă mai puteți procura aceste mărfuri cu preț redus.

Rețineți: numai pînă la 15 martie are loc această soldare sezonieră.

Vizitați neîntirziat magazinele

CONSUMAȚI PRODUSELE LACTATE
SIBIANA

COMBINATUL CHIMIC

FĂGĂRAȘ

Telefon 207

Oferă spre vânzare:

AZOTAT DE SODIU
STAS 6030/1959

Utilizat în industria alimentară, siderurgică, textilă, sticlărie etc.

SULFIT DE SODIU
N. I. 2449/1962

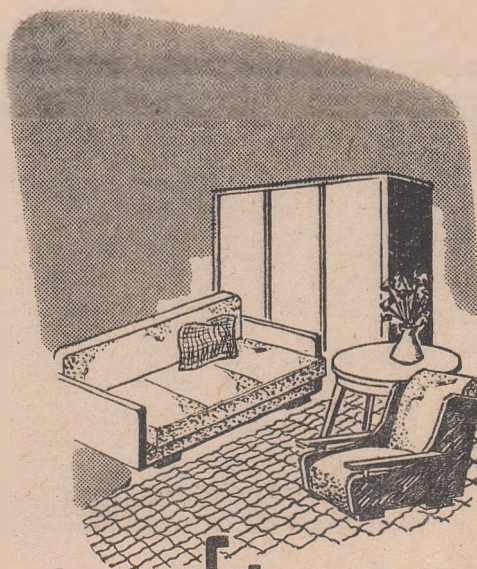
Deșeu rezultat de la fabricarea fenolului, utilizat la fabricarea hîrtiei și celulozei.

SULFAT DE AMONIU
STAS 931/1961

Utilizat la fabricarea medicamentelor, în industria alimentară, tăbăcărie etc.

DAMIGENE DE STICLĂ
STAS 2062/1961

Capacitatea 50 l. Stoc supra-normativ.

Garnituri

- PAL COMPLEX
- FOTOLII PAT
- CANAPELE

„CARPAȚI”
● CAMERE DE ZI
TIP „MC3”

- SCĂRI POMPIERISTICE DE TOATE TIPURILE
- SCULE DE TÎMPLĂRIE
- ARTICOLE SPORTIVE, PRODUCE:

iprofil „măgura codlei”

Toți ca unul

„Toți la amenajarea patinoarului!” — acest apel și-a făcut apariția pe neașteptate în holul blocului nostru. Sub el era atârnat un anunț caligrafiat de administratorul clădirii, tovarășul Kașkin:

„Tovarăși locatari! Comitetul blocului nostru vă invită duminică la amenajarea patinoarului pentru copii și tineret, precum și pentru alți cetățeni patinatori. Fiecare locatar să pună mâna pe furtun și să-și aducă contribuția la crearea patinoarului! Nimeni să nu întîrzie și să nu se eschiveze! Amenajarea patinoarului e o datorie a fiecărui locatar!”

O chemare atît de înflăcărată nu putea rămîne fără răspuns. Duminică dimineața în curtea blocului se adună un mare număr de locatari. Făcură rost de un furtun. Cînd să pună mâna pe el se ivi Kașkin.

— Tovarăși! — răcni el. — Nu începeți pînă nu coboară toți locatarii. Să muncim cu toții cot la cot! E cineva din apartamentul 9?

— Nu-i nimeni, — i se răspunse.

— Nemaipomenit! — se revoltă Kașkin.

— Să fie chemați de urgență.

— Sintem destui și fără ei, — mi-am dat cu părerea. — În jumătate de ceas nu mai avem ce face. Avem și un singur furtun...

— Nu se poate! — vociferă Kașkin.

Fiecare trebuie să-și aducă contribuția. Mai întii stropești dumneata, apoi transmii furtunul vecinului și așa mai departe. Toți să pună umărul! De ce n-a venit nimeni de la nr. 9?

— Păi la 9 locuiește o bătrînă, — lămurii cineva. — Nu-i arde de patinoar...

— Nu face nimic! — obiectă Kașkin.

— Puțină mișcare o să-i prindă bine. Toți trebuie să contribuie. Altminteri ar fi nedrept. Dacă nu vine nimeni de la 9, înseamnă că cei de la 8 vor trebui să muncească de două ori mai mult... Dar parcă nu văd pe nimeni nici din apartamentul 8?!

— Acolo e o pereche de tineri căsătoriți, — i se răspunse. Aseară au avut nunta... Lăsați-i să se odihnească...

— Să fie treziți numai deocînd! — sări Kașkin.

— Or fi obosiți... — încercă cineva să le ia apărarea.

— Faceți exces de indulgență, — i-o reteză Kașkin. — Și ce-i dacă s-au căsătorit? Nunta se face o dată iar patinoarul e pentru toată iarna! Tovarăși, propun să ne împărțim pe grupe și să pornim prin apartamente. Să trezim pe toți cei ce dorm! Să nu-i eruzăm pe bătrîni și pe tinerii căsătoriți! Nimeni să nu lipsească!

Zis și făcut.

Pe la ora douăsprezece i-am adunat pe toți locatarii și am făcut apelul. Nimeni din apartamentul 26! Toți plecaseră disdimineață, la rude.

Kașkin, indignat, ne rugă să nu începem și se repezi la telefon. După douăzeci de minute se înapoi fericit și ne vesti că locatarii de la 26 vor sosi imediat cu un taxi...

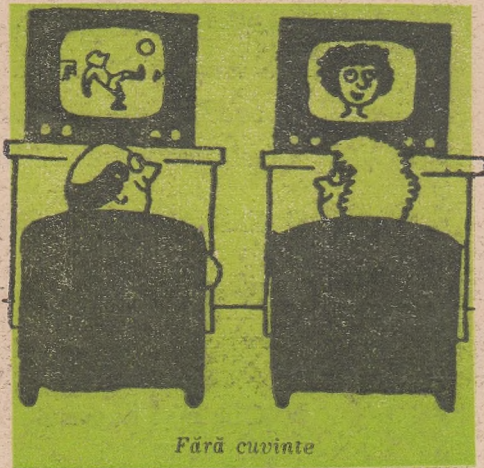
La ora unu se făcu din nou apelul. Un locatar din apartamentul 15 dispăruse... Ne-am repezit să-l căutăm, cu care prilej a reieșit că dispărutul se duse la poli-clinică. Ii degeraseră urechile. Kașkin organizează o mică consfătuire pentru a clarifica dacă începem fără el sau așteptăm pînă îi trec degerăturile. Cineva propuse să fie chemați și locatarii din blocurile vecine, la urma urmei și ei vor beneficia de patinoar!

Către ora cinci curtea era înțesată de oameni. Era cit pe aci să începem dar se constată că, practic, era imposibil. Din pricina aglomerației nu mai rămînea nici un locșor liber peste care să torni apă.

Am analizat situația într-o ședință fulger. O grupă de inițiativă, în frunte cu Kașkin, propuse să mergem pe la casele noastre și să ieșim la lucru pe rînd, în grupuri mici...

La șapte seara patinoarul a fost gata. Ii făcuseră doi băiețași, folosind în acest scop o căldare primitivă. Kașkin ne-a ținut o cuvîntare în care ne-a explicat cauzele care au făcut să eșueze acțiunea iar copiii care au subminat-o au fost aspru pedepsiți prin tragere de urechi...

G. Gorin

Debutul

Acum o săptămînă am fost invitat să mă produc la televiziune. Părinții mei nu mai puteau de fericire.

— Vitea, — mi-a spus mama, — cînd o să înceapă emisiunea să-mi faci cu ochiul, ca să știu că-i numai pentru mine.

— Bine, — m-am învoit.

— Numai pentru mama? — se supără tata. — Vasăzică eu sînt un telespectator oarecare!

— Bine, mamei o să-i fac semn cu ochiul drept și ție cu stîngul.

Mama mare mă împinse ușurel în camera ei:

— Dragul meu nepoțel, sînt așa de bucuroasă să te văd la televizor! Ai să arăți tare bine, că doar îmi semeni. La ochi mai ales. Îmi faci și mie cu ochiul?

— Imposibil. Amîndoi sînt ocupați. Îți rezerv, însă, nasul. Pentru tine am să-mi ating nasul cu mîna.

— Cu mîna dreaptă, — se rugă mama mare.

— Cu dreapta, fie, — i-am făgăduit.

— Și cu stînga să-ți atingi nasul pentru tata mare.

— S-a făcut.

Seara m-am întilnit cu Liusea. Ne-am plimbat cit ne-am plimbat iar la despărțire am luat-o de mîna și i-am spus:

— Pentru tine am să fac ceva deosebit, ceva...

— Ce? — mă intrerupse Liusea nerăbdătoare.

— Dacă vrei, am să-mi îndrept cravata mîine la 21:10 pe programul I.

— Mai bine îndreaptă-ți-o acum, — pufni Liusea și plecă.

Dimineața m-am dus la lucru. Inginerului-șef a trebuit să-i promit că am să mă scarpin la ceafă iar contabilului c-o să ridic din umeri. Organizatorul grupei de Komsomol m-a rugat să-i fac semn cu mîna în sus iar responsabilul grupei sindicale cu mîna în jos. Pentru președintele casei de ajutor reciproc urma să bag mîna în buzunar. Celorlalți douăzeci și opt de colegi le-am promis să tușesc. O dată pentru fiecare.

Înainte de plecare mă cheamă directorul:

— Am auzit că diseară apari la televiziune.

— Da.

— Ai să vorbești despre instituția noastră?

— Nu, am să recit versuri.

— Atunci strănută te rog pentru colectivul nostru și fă ceva pentru mine personal.

I-am făgăduit c-o să strănut pentru colectiv și că pentru el personal am să fac o plecăciune.

Seara, cînd ieșeam din casă, mă trase de mîncă nenea Kolea, de profesie pensionar.

— Ai putea... începu el.

— Da! — am exclamat. — Aș putea!

Din cele 50 de milioane de telespectatori numai pentru dumneata am să-mi ating urechea dreaptă cu piciorul stîng.

Nenea Kolea se arătă măgulit.

Pînă la începerea emisiunii mai rămăseseră cîteva minute. Eram foarte emoționat. Apoi mi s-a făcut semn să mă apropiu de aparat, deasupra căruia se aprinsese un bec roșu. Clipind din ochiul drept am început să recit.

Abia după ce am tușit a 28-a oară și, recitînd ultimul vers, am strănutat, am băgat de seamă că operatorii sînt lac de apă, că regizorul, stacojiu la față, strînge în brațe cu mișcări convulsive un scaun și că doi asistenți reușesc cu greu să-l țină-n loc.

Acasă mă așteptau cu masa întinsă.

— Ai fost extraordinar! — se entuziasmă mama. — Mi-ai făcut cu ochiul așa de frumos!

— Bravo, fiule — mă bătui pe umăr tata, nu ți-ai uitat părintele.

— Dar versurile? — am îngăimat. — Versurile nu v-au plăcut?

— Ce versuri? — se miră mama mare.

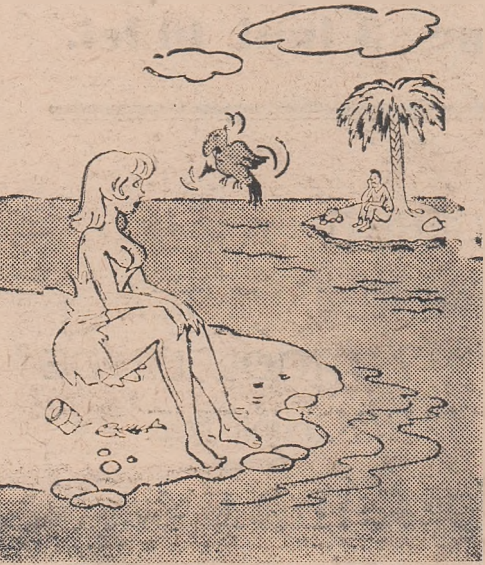
A doua zi colegii m-au felicitat călduros. Conducerea a hotărît să-mi dea o primă.

Și totuși studioul de televiziune a primit o scrisoare în care se spunea:

„Emisiunea a fost sub orice critică. Sint revoltat. Cum vă permiteți să promovați oameni nepregătiți, ușuratici?”

Expeditorul ei era nenea Kolea. Pentru că nu m-am ținut de cuvînt: în timpul emisiunii îmi amortise piciorul stîng și nu l-am putut ridica pînă la urechea dreaptă.

V. Slavkin

— Zice că e îndrăgostit nebunește de dumneata

„Piei, drace!” — strigă Necuratul

Noaptea trecută mi se înfățișă Necuratul.

— De ce m-ai chemat? — scriși el din dinți.

— Nici gînd să te chem...

Obișnuitul procedeu diabolic. Ii cunoșteam.

— Le-a cam încurcat dispecerul, — spuse Necuratul. — Dar dacă tot sînt aici, fă comanda. Plata după catalogul de prețuri.

— Nu-nțeleg...

— Îți îndeplinesc orice dorință iar dumneata ne dăruiești sufletul.

— Pe loc? — m-am speriat.

— Nu... Mai tîrziu. După moarte.

— Așa mai merge, — m-am îmbunat.

— Fă-mi rost de o mașină și de o vilă în afara orașului. Ești în stare?

— Doar sînt Necuratul, — rosti el mîndru. — Altceva?

— Ivan Ivanovici să-și frîngă gitul. Prea avansează repede și mi-o ia înainte.

— Cu ce începem? — se interesă Necuratul.

Am luat un carnețel și am început să notez. În coada listei scria: „O soție nouă, frumoasă. Șeful să fie la ordinele mele”.

— Cam mare comanda, — căzu pe gin_duri Necuratul. — Să mă consult cu mă-marii mei.

După un timp, mi se înfățișă din nou.

— Ascultă, — mi se adresă el impertinent, — am stat de vorbă cu cine trebuie și am ajuns să ne întrebăm dacă în general ai suflet?

— Atunci de ce mă mai bați la cap? —

m-am răstît la el. — Mi-am și ales o vilă și am pus ochii pe o nevastă...

— Bine, o să riscăm, — hotărî Necuratul.

— Alege-ți, însă, o singură dorință.

— Mașinăvilăsalariudubluavansaresoție-nouă...

— Piei, drace! — strigă Necuratul schimonosindu-se de groază și dispărui.

Afacerea nu s-a încheiat.

F. Kamov

Diogene și butoiul

Diogene a căpătat o locuință nouă.

— Ei, acum poți să te desfășori!

— Îl felicitară conștrații filozofi. — Trei camere cu tot confortul!

Și Diogene se desfășură. Își mobilă apartamentul, cumpără covoare și galerii pentru perdele iar în biroul lui își instală lumină fluorescentă.

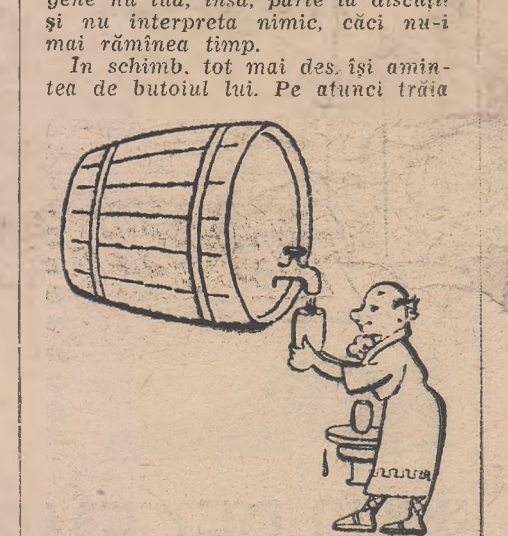
Timpul trecea. Conștrații filozofi se adunau pentru a dezbate și interpreta probleme de filozofie. Diogene nu lua, însă, parte la discuții și nu interpreta nimic, căci nu-i mai rămînea timp.

În schimb, tot mai des, își amintea de butoiul lui. Pe atunci trăia

în înghesuială și sărăcie, dar lucra cu spor.

Și tot mai des vizita Diogene circiuma din apropiere. Trăgea la butoi și pace!

F. Krivia

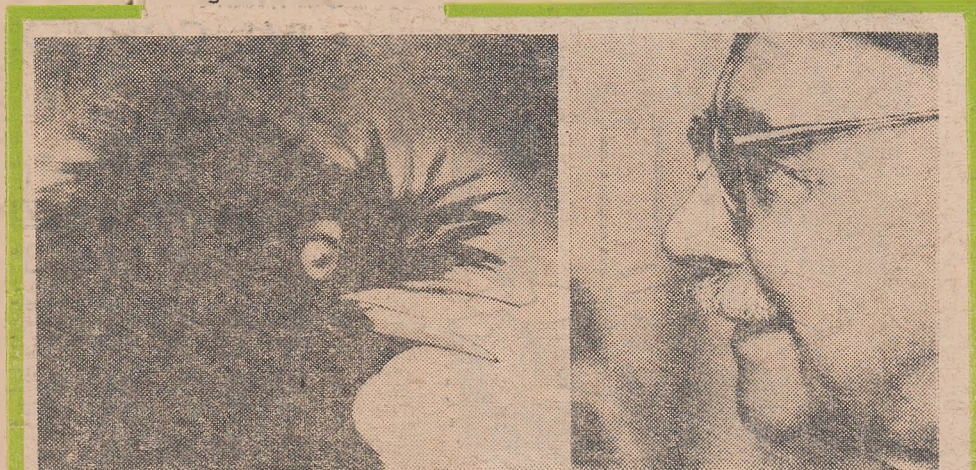

în înghesuială și sărăcie, dar lucra cu spor.

Și tot mai des vizita Diogene circiuma din apropiere. Trăgea la butoi și pace!

F. Krivia

Fotografiile se amuză

Similitudine de expresii

Foto: V. Logran

Autoservire

Desen de B. Sarkov